

Delårsrapport 2 RJL

Tertial 2 2023

Region Jönköpings län

Dnr RJL2023/26
Jane Ydman, Regiondirektör
Region Jönköpings län
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

För ett bra liv i en attraktiv region	4
Måluppfyllelse och god hushållning	5
GEMENSAMT FÖR REGION JÖNKÖPINGS LÄN	6
Medborgare och kund.....	6
Process och produktion	7
Lärande och förnyelse	11
Medarbetare	12
Ekonomi.....	18
REGIONAL UTVECKLING	27
KULTUR, UTBILDNING OCH BILDNING.....	28
LÄNSTRAFIKEN.....	37
FOLKHÄLSA OCH SJUKVÅRD	43
Medborgare och kund.....	43
Process och produktion	49
Lärande och förnyelse	59
Ekonomi.....	60
Bilagor	64

För ett bra liv i en attraktiv region

Delårsrapporten återkopplar resultat och nuläge avseende de mätetal, mål och uppdrag som finns i Budget 2023 med flerårsplan för 2024-2025. Regionstyrelsen lämnar delårsrapport till regionfullmäktige efter april månad samt efter augusti månad.

Några frågor som präglat hela samhället under 2023 är säkerhetsläget i omvärlden och den höga inflationen med dess följder. För regioner och kommuner har även AB13 (kollektivavtal) med regelverket om 11 timmars dygnsvila varit i stort fokus.

Säkerhetsläget är fortsatt oroligt ur flera perspektiv, både utifrån det som händer i världen och det som händer i Sverige. Uppbyggnaden av det civila försvaret i Sverige, där regionerna har en central roll, pågår intensivt och är ett område som fått statliga resurser och som byggs ut i vår organisation. Sårbarhetshantering, kontinuitetsplanering och säkerhetsövningar är fokusområden för 2023. Intensivt arbete utifrån försörjningsberedskap och robusta lager pågår. Identifiering av kritiska produkter tillsammans vårdens verksamheter har startat och framtagande av alternativ på robust lagerhantering startar upp inom kort.

Den rådande osäkerheten kring konjunkturen medför utmaningar för länet. Högre ränta, osäker efterfrågan, störningar i leveranskedjor, brist i tillgång till kompetens samt omställningen till hållbart näringsliv är utmaningar för länets företag. För att motverka dessa krävs fortsatt stöd kring kompetensförsörjning, stöd vid omställning till och utveckling av hållbara och cirkulära produktionssystem samt en attraktiv livsmiljö. Digitaliseringen är ett av flera verktyg för att lösa dessa utmaningar. Länets arbete med regional utveckling är viktigt som stöd i utmaningarna. Den höga inflationen påverkar även Region Jönköpings län som organisation genom ökade kostnader inom många områden och inte minst genom att kostnaden för avtalspensionerna ökar kraftigt.

Under första delen av 2023 gjordes mycket arbete för att planera sommaren inom vården. En god planering och fin samverkan med kommunerna gav goda resultat. Anpassning av scheman och arbetssätt inför regelverket om 11 timmars dygnsvila (AB13) som gäller från 1 oktober är ett omfattande arbete som genomförts och fortsätter även efter införandet med justeringar.

Arbetet utifrån Region Jönköpings läns sex strategier i "Tillsammans möter vi framtidens behov hälso- och sjukvård" och förflyttningen mot Nära vård har fortsatt och arbetet med "Bästa platsen att leva på" går vidare tillsammans med kommunerna i länet. Inom det förebyggande folkhälsoarbetet lyfts fortsatt införande av Hälsocenter och pilotprojekt med elevhälsocentral. Region Jönköpings län har bland de bästa resultaten i riket vad gäller tillgänglighet. Trots detta behöver arbetet med att förbättra tillgängligheten till vården fortsätta. Exempelvis fortsätter neuropsykiatriska frågeställningar att öka avseende både barn och vuxna. Det pågår ett arbete för att se över hela det akuta somatiska flödet, från hur patienterna tar kontakt, till vårdcentral och sjukhusvård och åter till hem eller särskilt boende.

Implementeringen av patientkontrakt har fortsatt och antalet överenskommelser mellan vården och patienterna har ökat. Även arbetet med uppbyggnaden av länsgemensamma programområden och införande av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp är viktiga arbeten som pågår.

Region Jönköpings län har fortsatt att arbeta aktivt tillsammans med Jönköpings University kring etablering av Tandläkarutbildning. Påverkansarbete pågår och förberedelser för en förnyad ansökan.

Aktiviteter och föreställningar har anordnats av Småland Musik och Teater för att fler barn och unga i länet ska nås av kultur och kulturupplevelser. I samverkan med samtliga aktörer inom kultursamverkansmodellen, fria kulturaktörer och kommunerna pågår också ett arbete inom ramen för projektet Kulturrätten för att nå ut med konst och kultur till grundskolans elever. Vidare sker utvecklingsarbete tillsammans med länets folkbibliotek för barns delaktighet och inflytande.

Resandet i kollektivtrafiken har fortsatt återhämta sig men når inte målsättningen, till och med augusti är målet 15,1 miljoner resor och utfallet är cirka 13,9 miljoner resor. Jämfört med samma period förra året så har resandet ökat med cirka 40 procent. Ökningen är störst i stadstrafiken i Jönköping men resandet ökar i samtliga trafikslag. Under hösten genomförs en resvaneundersökning, vilket tillsammans med studierna kring länets funktionella samband, kommer att resultera i en fördjupad

planeringskapacitet kring resande och kollektivtrafikplanering. Dialog med kommunerna fortsätter kring resande i länet där kollektivtrafik ska ses som en lösning men där målet är att hitta nya sätt att lösa invånarnas behov tillsammans med olika aktörer.

Några exempel på verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering i inom vårdens verksamheter är användning av webbtidbok, ny- och ombokning och avslutade ärenden i 1177 vårdguidens e-tjänster, taligenkänning av diktat. En pilot för 1177 Direkt pågår på fyra vårdcentraler och breddinförande planeras till hösten. Även en pilot för organiserad prostatacancer-testning, OPT, startade i april och kommer att utvärderas innan året är slut. Arbetet med att fullt ut ersätta papperskallelser med digitala kallelser via 1177 inkorg fortsätter med kallelser till röntgen, klinisk fysiologi och gynekologisk cellprovskontroll.

Hållbarhetsprogrammet är väl integrerat i budget och verksamhetsplaner och arbetet har kunnat ske enligt plan inom alla tre hållbarhetsdimensioner; social, ekologisk och ekonomisk.

Under 2022 genomfördes aktiviteter för att stärka samverkansarbetet mellan arbetsgivare och fackliga företrädare. Detta, tillsammans med nytt samverkansavtal, är en bra utgångspunkt för fortsatt gott samverkansklimat. Sunt Arbetslivs friskfaktorer är väl integrerade i allt arbete kring lednings- och arbetsmiljöarbete. En översyn av samtliga chefers förutsättningar till ett nära ledarskap har påbörjats. Det viktiga arbetet med chefs- och ledarskap genom Nätverk för engagerat ledarskap och våra chefsprogram pågår. Temat våren 2023 på nätverksträffarna, där samtliga chefer ingår, har varit att leda med kvalitet som strategi. Temat för hösten 2023 är ”Vi möter omvärldens förändringar genom ett proaktivt och hållbart ledarskap”. Det pågår aktiviteter på olika ledningsnivåer för att stärka arbetet med ledningsmodellen Kvalitet som strategi. Den digitala förmånsportalen för alla Region Jönköpings läns medarbetare är nu etablerad och här samlas förmånscykel, information om pension, friskvårdsbidrag med mera. Förutom att det förenklar den administrativa hanteringen ger det medarbetarna en överblick över alla förmåner.

Det ekonomiska resultatet per augusti visar plus 135 miljoner kronor, vilket är 147 miljoner kronor bättre än periodbudget. 2023 är ett år med både verksamhetsmässig och ekonomisk återgång till mer normala förhållanden efter pandemiåren. Det har inneburit en kraftig minskning av de riktade statsbidragen, främst i form av att provtagnings- och vaccinationsersättningar men även bidrag för uppskjuten vård har upphört. Däremot är inflationen på rekordhög nivå, vilket gett mycket stora kostnadsökningar. Även kostnader för hyrpersonal fortsätter öka. Sammantaget gör det att nettokostnadsökningen jämfört med förra året är på hela 12 procent till och med augusti.

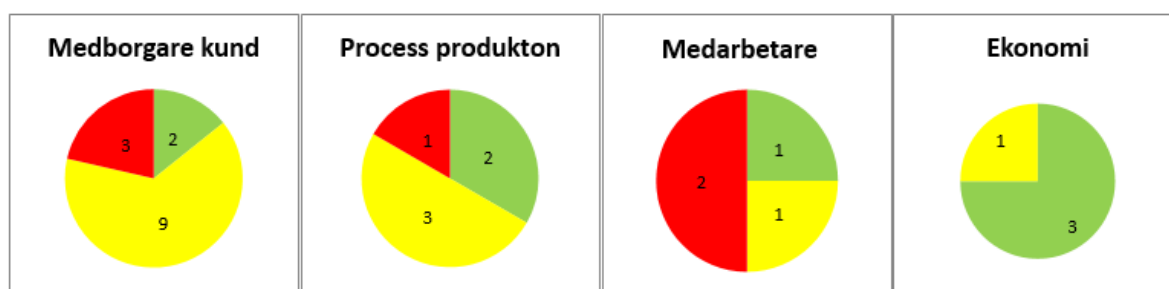
Det prognostiserade årsresultatet visar ett underskott på 240 miljoner kronor vilket är 116 miljoner kronor bättre än helårsbudgeten som är ett underskott på 356 miljoner kronor. Totalt för åren 2015-2023 beräknas investeringarna fullt ut ha finansierats med egna medel och det nu gällande finansiella målet stäcker sig över perioden 2015-2025.

Måluppfyllelse och god hushållning

Måluppfyllelse ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

	2023-08-31	Andel	2022-08-31	Andel
Antal mätetal som är uppfyllda	8	29%	3	10%
Antal mätetal som är delvis uppfyllda	14	50%	13	43%
Antal mätetal som inte är uppfyllda	6	21%	14	47%
Totalt antal mätetal	28	100%	30	100%

Måluppfyllelse per perspektiv

Av de 28 mål för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet som fullmäktige angivit och som mäts för tertial 2 2023 har 22 mål (79 procent) helt eller delvis uppnåtts, det är en förbättring med 26 procentenheter jämfört med föregående år.

Den förbättrade måluppfyllelsen finns främst inom perspektiven medborgare kund och ekonomi.

Inom medborgare kund är det nu endast tre av 14 mätetal som målet inte nås. De tre mått där målet inte nås är genomförda återbesök inom medicinskt måldatum, andelen revisionspatienter i tid till undersökning/behandling inom allmäntandvården samt tillgängligheten till specialisttandvård inom 60 dagar. Hel måluppfyllelse nås för andel berättigade till nödvändig tandvård som fått den utförd samt publik till Smålands Musik och Teater.

Inom process produktion är det mätetalet standardiserade vårdförlopp - andel inom max ledtid inom Folkhälsa sjukvård som inte når måluppfyllelse. Däremot nås det så kallade inklusionsmålet inom standardiserade vårdförlopp vilket innebär att patienter med misstänkt cancer utreds enligt ett standardiserat förlopp. Full måluppfyllelse nås för mätetalet matsvinn per patientportion.

Inom medarbetarperspektivet nås inte måluppfyllelse för mätetalen kostnad för bemanningsföretag och personalomsättning. Kostnaden för bemanningsföretag har ökat jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron har minskat jämfört med föregående år men är fortsatt något högre än innan pandemin. Målet om andelen heltidsanställda är uppfyllt.

Inom det ekonomiska perspektivet nås målet om en ekonomi i balans per sista augusti och även helårsprognosen. Att årsprognosen uppfyller målet, trots underskott, beror på att Regionen har budgeterat med ett större underskott än vad prognosen är. Målsättning avseende köpt energi uppfylls och där har sommarens väder varit gynnsamt i alla fall ur energisynpunkt.

Jämfört med föregående år finns det för ekonomiperspektivet en förbättrad måluppfyllelse, men det blir inte fullt ut jämförbart då två av mätetalen (kostnad per resenärkilometer serviceresor samt skattesubventionsgard) som föregående år inte nådde måluppfyllelse, inte mäts 2023.

Inom perspektivet lärande och förnyelse finns inga mätningar delår utan bara årsmätetal.

GEMENSAMT FÖR REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Region Jönköpings län verkar inom områden som är avgörande för människors liv och hälsa, men också inom områden som ger länet förutsättningar för tillväxt och utveckling. Sambanden mellan dessa områden är starka. Stöd- och servicefunktioners övergripande uppdrag är att stödja verksamheterna utifrån deras behov och bidra till utveckling och kostnadseffektiv verksamhet. Stödfunktionerna ska i nära dialog med verksamheterna, ständigt utvecklas och arbeta med ständiga förbättringar i syfte att bidra till en alltmer hållbar verksamhet. Region Jönköpings län behöver ständigt attrahera och rekrytera nya medarbetare för att våra verksamheter ska kunna utföra sina uppdrag. En välfungerande rekryteringsprocess och ett bra bemötande av alla arbetssökande är en viktig del i strategin för att bygga arbetsgivarvarumärket.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag	Analys
Ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv ska ingå i analyser, resursfördelning och beslutsfattande i organisationens verksamheter och projekt.	Utbildningen Från Vad till Hur, om rättighetsbaserat arbete avslutades i juni. Fem team deltog. En digital plattform för stöd till rättighetsbaserat arbete byggs upp, som drivs som pilot under hösten och öppnas för allmän användning i januari 2024. Rättighetsperspektiven byggs successivt in i Region Jönköpings läns styrdokument. En samlad och strukturerad uppföljning av jämlikhets- och jämställdhetsdata inom Region Jönköpings län behöver utvecklas.
Kunskap om vad normmedvetenhet och icke-diskriminering innebär i praktiken	Under tertial två har diplomeringsutbildning genomförts. Jönköpings Pride har genomförts, där Region Jönköpings län haft aktiviteter på Spira i samverkan med SMOT, länsstyrelsen och Jönköping QomUt. Informationstält i Rådhusparken och i paraden representerades Region Jönköpings län av ett hundratal anställda. Digitala kunskapsstöd byggs upp för att stödja jämlik verksamhet och mänskliga rättigheter, där en bärande del är normmedvetenhet och icke-diskriminering.
Tillgänglighet ska vara ett prioriterat utvecklingsområde	Kunskapsinhämtning/information om funktionsnedsättning/funktionshinder finns samlat på Folkhälsa och sjukvårdswebben. Kunskapsspridning sker i de sammanhang som är relevanta.
Utveckla arbetet med de fem nationella minoriteternas rättigheter, inklusive uppdraget som finskt förvaltningsområde	Fördjupat samarbete inom Region Jönköpings län och kommunerna. Information om utmaningar och möjligheter har tagits fram. Arbetet med att arrangera nationella minoritetsdagar pågår. Regionen Jönköpings län, Länsstyrelsen, Jönköpings kommun och Gislaveds kommun deltar. Utbildning om minoriteternas rättigheter genomförs under hösten 2023.

Uppdrag	Analys
Genomförandet och utvecklingen av våra tjänster och verksamheter i samverkan med de vi är till för.	<p>Målet för patientkontrakt i Region Jönköpings län är uppfyllt. Granskningar av sökordet överenskommelser i journalsystemet har genomfört som en del av kvalitetssäkring. Under hösten planeras för granskning av SIP.</p> <p>Arbetet med Patientens kunskapsstöd är påbörjat i projektför. Arbetsgrupper kring e-tjänster och kommunikation har startat. En pilot med Inera är initierad för att ta fram en generisk modell för patientens kunskapsstöd.</p> <p>Samordningsvinster med en 1177-redaktion i Sydöstra sjukvårdsregionen blir beroende av vad piloten med Inera kommer leda till.</p> <p>En avsiktsförklaring från Inera är utskickad för integrering med Sammanhållen plan, digital vy för patientkontrakt. Deadline i oktober. Start för arbetet planeras till januari 2024.</p>
Främja integration och inkludering utifrån ett mångfaldsperspektiv	Fortsatt paketering av digitalt utbildningsstöd för jämlik verksamhet, där kulturmedvetenhet ingår, har gjorts under perioden. Utbildningar genomförs under hösten.

Process och produktion

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Bäst i Sverige på digitala vårdtjänster och stödsystem.	<p>Ett stort antal aktiviteter pågår inom området.</p> <p>Program Enklare vardag stödjer samtliga verksamhetsområden i deras utvecklingsarbete att nå digitala arbetssätt och nyttja de digitala stöd som finns inom Region Jönköpings län. Arbete pågår med att ta fram regionövergripande riktlinje för kallelser, digital kommunikation, 1177 Direkt, digitala vårdmöten, egenmonitorering med mera.</p> <p>Folk tandvården arbetar med införande av kallelser via e-kommunikation (digital brevlåda), webbremisser samt journalen på nätet via 1177 e-tjänster. Mätning fram till augusti 2023 visar att 54 procent av samtliga 2-årsbesök utförs digitalt inom allmäntandvården.</p> <p>Inom ramen för arbetet med kapacitets- och produktionsstyrning (KPS) blir digitala tjänster ett naturligt utvecklingssteg för att klara sin tillgänglighet.</p> <p>Implementering av en förmånsportal har medfört en digitalisering av fler tidigare manuella arbetssätt samt en minska administration i kvittohantering inom HR-avdelningen. Arbete pågår även med att försöka förenkla och anpassa systemstöd till chefer för andra HR-processer i t ex Stratsys för SAM och kompetensplanering.</p> <p>Aktiviteter genomförs för att möjliggöra behov av mer mobila arbetssätt. Samtidigt som bibehållen informations- och IT-säkerhetsnivå säkerställs och god kostnadskontroll och effektiva processer eftersträvas.</p> <p>Det stora tekniska lyftet av Region Jönköpings läns integrationsplattform (d.v.s. det verktyg som används för att skapa sömlös informationsöverföring mellan olika IT-stöd)</p>

Uppdrag	Analys
	<p>har färdigställts.</p> <p>Inom Länsstrafiken pågår flera digitaliseringsprojekt som ska underlätta och stödja medarbetare och chefer i analys, planering och uppföljning av verksamheten, ex kundräkningssystem, trafikledningssystem och analys- och beslutsstöd.</p>
Kommunikationen som strategiskt verktyg.	<p>Fortsatt utveckling av chefsstödssida på intranätet med chefens årshjul, aktuellt från ledningen, nyhetsflöde för chefer samt paketerat kommunikationsstöd i aktuella frågor (tex kompetensutmaningen, medarbetarenkät osv.)</p> <p>Fortsatt utveckling av webbsändningar RJL Fokus ledning, för chefer, samt RJL Fokus Aktuellt i vården, för alla medarbetare inom vården. Uppföljning av tittare pågår.</p>

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag	Analys
Arbeta med kontinuitetsplanering	<p>Processen för kontinuitetshantering för hälso- och sjukvårdens verksamheter påbörjas under september med ett pilotprojekt. Under 2024 ska arbetet med kontinuitetshantering pågå med syfte att alla verksamheter ska ha uppdaterade och kända reservrutiner för driftstörningar.</p> <p>IT-centrum har därför under 2023 påbörjat ett strukturerat arbete med kontinuitetsplanering ur ett IT-perspektiv, för att säkerställa att tillgängligheten till verksamhetskritiska IT-stöd kan upprätthållas.</p>
Kompetenshöjning gällande totalförsvår, säkerhetsskydd och planera för en krigsorganisation och dess bemanning.	<p>Arbete med kompetenshöjning inom området sker kontinuerligt. Under perioden har krisledningsnämnden utbildats. Medarbetare deltar i de samverkansövningar och planeringsmöten som sker tillsammans med försvarsmakten, civilområde och länsstyrelsen. Personer som har särskilt känsliga arbetsuppgifter får riktad information och utbildning.</p>
Översyn av lagerhållning och lokaler	<p>Insatsen med översyn av lagerhållning av lokaler fortgår. Ett projekt med att identifiera de mest kritiska produkterna pågår för samtliga sjukvårdsverksamheter. Översyn av läkemedel kommer att fortgå även under 2024.</p>

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag	Analys
Områden definieras där innovationsvänlig upphandling ska främjas.	<p>IT-centrum samverkar med Inköp i alla upphandlingar. Inför varje upphandling genomförs leverantörsdialoger för att fånga upp det som är nytt på marknaden samt avgöra lämplig upphandlingsform.</p>
Minska vår klimatpåverkan från direkt påverkbara utsläpp med 25 procent år 2025 jämfört med 2019.	<p>Uppdraget följs upp årligen i klimatredovisningen. Klimatpåverkan ökade 2022 med 7 procent jämfört med 2021, men det var en minskning med cirka 17 procent jämfört med 2019 som utgör basår. Den huvudsakliga anledningen till de ökade utsläppen jämfört med föregående år är ökade utsläpp från kollektivtrafik samt tjänsteresor och godstransporter.</p>

Uppdrag	Analys
Utveckla cirkulära materialflöden och minska mängden avfall.	Avfallsmängden minskas bl.a. genom minskat matsvinn. Beträffande matsvinnet från avdelningarna pågår olika diskussioner mellan avdelningar, område närservice och område måltid för att hitta rutiner som kan minska matsvinnet. Projekt med syfte att öka materialåtervinningen har startats och kartläggning av vilka större volymer av engångsprodukter som kan ersättas med annat klokare materialval pågår. Ett uppföljningsverktyg för klimatpåverkan från prioriterade förbrukningsmaterial har utvecklats. Uppföljning av detta mätetal kommer att ske från och med 2024.
Sortera senast 2023 ut allt matavfall för att främja produktion av biogas och biogödsel	Matavfallsinsamling har införts i egenägda lokaler (exkl. sjukhusen) och på Höglandssjukhuset pågår implementeringen. Resterande verksamheter; inhyrda lokaler samt sjukhusen Ryhov och Värnamo kommer att införa matavfallsinsamling vid årsskiftet.
Utveckla hållbarhetskrav inklusive uppföljning i upphandlingar.	Samarbete sker med Region Östergötland och Region Kalmar för att klara ambitionshöjning inom hållbar upphandling från Nationella Kansliet. Ambitionshöjningen innebär mer långtgående hållbarhetskrav där gemensamma kriterier för hållbarhetskrav ska tas fram. Arbete med att ta fram strategier för att livscykelperspektivet ska guida oss i val av produkter planeras.
Främja en hållbar livsmedelsproduktion	Endast ett av livsmedelsmålen uppnås (MSC-märkt fisk och skaldjur). Orsaken är bland annat ökade livsmedelspriser, kvalitetsproblematik för färsk frukt/grönt, bristande tillgång till lämpliga svenska laktosfria produkter och i vissa fall ekologiska produkter. Område måltid påverkar utfallet i störst utsträckning och de arbetar med t.ex. statistik- och produktuppföljning samt leverantörsdialoger med syfte att uppnå målen.
Främja en ökad självförsörjningsgrad för livsmedel.	I gällande livsmedelsupphandlingar finns krav på en aktiv dialog för att under avtalsperioden främja närproducerade livsmedel. Under hösten ska en kartläggning göras av vilka närproducerade produkter som kan passa och på vilket sätt dessa producenter kan leverera till oss.
Servera måltider som främjar hälsosamma matvanor med minskad klimatpåverkan	Uppdraget innebär huvudsakligen att implementera och följa upp kostpolicyn och dess tillämpningsanvisningar. Råd för hållbara matvanor samordnar detta arbete och uppföljning av en rad mätetal publiceras årligen på intranätet. När det gäller klimatpåverkan går utvecklingen åt fel håll och därför är det viktigt att prioritera arbetet med mer klimatsmarta menyer.
Under programperioden ska sociala hållbarhetskrav ställas i prioriterade upphandlingar	Inom de områden som nationellt definierats som prioriterade, ställs sociala hållbarhetskrav i form av kontraktsvillkor för hållbara leveranskedjor och tillhörande uppförandekod. För områden som definierats som riskområden ställs krav på arbetsrättsliga och kollektivavtalsliknande villkor.
Minska klimatpåverkan från våra tjänsteresor	Uppdraget följs upp årligen i klimatredovisningen. Under 2022 har utsläppen från flyg vänt upp igen men understiger basåret 2019. Den största delen av klimatpåverkan från tjänsteresor är utsläpp från de fordon som ägs av Region Jönköpings län. Även dessa utsläpp har vänt upp igen men har dämpats av att andelen förnybar energi i dessa fordon har ökat till 59 procent jämfört med 47 procent 2021.

Uppdrag	Analys
	Arbete pågår med att bland annat främja resfria möten, erbjuda poolcyklar samt öka andelen förnybara drivmedel i våra fordon ytterligare.
Främja en hållbar arbetspendling	Möjligheten att köpa förmånscykel har återinförts via förmånsportalen i maj. Under sept 2022 - feb 2023 har medarbetare kunnat köpa Länstrafikens 30-dagars-biljett med 20 procent subvention. Utvärderingen visar dock inte på någon varaktig ökning av kollektivtrafikanvändningen hos de som använt erbjudandet. Möjligheten att köpa Länstrafikens rabatterade årskort genom månadsvisa löneavdrag finns kvar.
Minska klimatpåverkan från privata resor till vårdinrättningar	Möjligheten att erbjuda patienter att åka gratis kollektivtrafik på kallelsen har utretts men bedömts vara för komplicerat eftersom många olika system används för att skicka kallelser. Arbete pågår med att istället förbättra informationen på rjl.se. Inom ramen för uppdraget "Bäst i Sverige på digitala vårdtjänster och stödsystem" bedrivs arbete för att öka användningen av digitala vårdmöten vilket har en positiv effekt även på detta uppdrag.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Matsvinn per patientportion	-20 %	-58 % 	Sammantaget har framför allt 15-rättersmenyn reducerat produktionssvinn i Eksjö och Värnamo. Utmaningar framöver för ytterligare minskning är att prognostisera mängden kolhydrater till portioneringen (förbättringar har gjorts) och förportionerade tallrikar till helgen (Värnamo). I Jönköping har förbättrad kommunikation med vården lett till att kökets prognostiserade behov stämmer bättre överens med det som faktiskt skickas iväg till vårdavdelningarna, vilket också bidragit till kraftigt minskat produktionssvinn.
 Andel ekologiska livsmedel	63 %	56 % 	Kriget i Ukraina samt ökade livsmedelspriser gör det svårare att uppnå målet. I vissa fall är det även en kvalitetsproblematik på ekologisk färsk frukt och grönt som påverkar andelen ekologiska produkter. 15-rätters menyn till patienterna i Eksjö och Värnamo bidrar till ökad andel ekologiska livsmedel, likaså utbudet av specerivaror till vårdavdelningarna. Det pågår ett ständigt arbete med statistik- och produktuppföljning, dialog med leverantör, utbyte av erfarenheter mm.
 Andel svenskproducerat kött, mejeriprodukter och ägg	91 %	88 % 	Andel svenskproducerat kött och ägg ligger högt över målet. Utmaningar finns inom mejeriprodukter, bland annat saknas vissa svenska, laktosfria och ekologiska mejeriprodukter i rätt förpackningsstorlek. Område måltid fortsätter att följa upp statistik, föra dialog med leverantör och efterfråga nya produkter.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag	Analys
Gemensam regional innovationsplattform	<p>Arbetet inom Innovationsplattformen (IP) har fokus på konkretisering och ett flertal aktiviteter pågår.</p> <p>Bland annat har Region Jönköpings läns innovationsprocessbild uppdaterats och förtydligats.</p> <p>Det juridiska arbetet har fördjupats ytterligare och tätare samverkan med flertalet nyckelparter såsom Science Park, Regional Utveckling och Jönköping University.</p> <p>En Innovationsdag i september arrangeras som en del av Utvecklingskraft 2023.</p> <p>Arbetet med hemsidan har fortsatt och formulär har tagits fram. Testinnovatörer har kontaktats och kommer bidra till fortsatt utveckling av frågeformulär och övriga steg inom Innovationsprocessen.</p>
Identifiera arbetssätt eller arbetsuppgifter som inte längre bedöms som värdeskapande	<p>Samtliga verksamheter är aktiva i arbetet med att utöka användningen av digitala tjänster i syfte att utveckla verksamheten och hitta nya arbetssätt för att anpassa verksamheten till nutidens utmaningar, samt att ändra arbetssätt och därmed ta bort icke värdeskapande processer. Som exempel kan nämnas nya Rainedance som driftsattes i januari. När systemet är stabilt och arbetssätten i det nya systemet har satt sig så kommer en utvärdering av de planerade effekthemtagningarna att ske.</p> <p>Inför 2024 görs budgeten i Stratsys vilket innebär att uppdrag som ska fördelas till verksamhetsområdena redan finns i Stratsys och inte behöver läggas upp "två gånger". Detta innebär att processen mellan att budgeten är beslutad av fullmäktige till att verksamhetsområdena kan böja arbeta med sina verksamhetsplaner förkortas. Verksamhetsområdena kan genom detta tidigare börja planera för sin verksamhet nästkommande år.</p> <p>Att ärendehantering i Evolution har digitaliserats minskar arbetet med pappersarkivering. Detta ökar också säkerhet och kvalitet i ärendena.</p> <p>Vid varje utveckling av processer eller verksamheter med hjälp av IT-lösningar beaktas att en tydlig effekthemtagning ska finnas.</p> <p>Inom sjukvården är samtliga verksamheter aktiva i arbetet med att utöka användningen av digitala tjänster i syfte att utveckla verksamheten och hitta nya arbetssätt för att anpassa verksamheten till nutidens utmaningar. Arbetet kring E-tjänster har fortsatt i programmet "Enklare vardag för patienter och medarbetare".</p>

Medarbetare

Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser

Rätt kompetens och bemanning

Uppdrag	Analys
Strategisk kompetensplanering	<p>Under våren har fokus varit tydliggöra processen och arbetssättet för kompetensplanering i Region Jönköpings län. I samband med det har en ny gemensam mall tagits fram. Den nya mallen för kompetensplan finns i systemstödet Stratsys, där kompetensplanerna ska revideras och uppdateras årligen. Under hösten kommer respektive verksamhetsområde ta fram en verksamhetsområdesspecifik kompetensplan utifrån den nya mallen. Arbetet med kompetensplanering ska leda fram aktiviteter som respektive verksamhetsområde behöver genomföra för att kunna möta kommande kompetensutmaningar.</p>
Kompetensutveckling hela arbetslivet	<p>Utgångspunkten är att alla medarbetare ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan som ska följas upp och revideras genom årliga medarbetarsamtal. Medarbetarsamtalen hanteras och dokumenteras sedan något år i systemstödet LoK. För vissa yrkesgrupper pågår ett arbete med kompetensmodeller som syftar till att både ge medarbetare en tydlighet i hur de kan utvecklas i din yrkesroll samtidigt som chefer får en överblick av den samlade kompetensen som ligger till grund för att nå verksamhetens mål.</p> <p>Arbete med utbildningsanställning för sjuksköterskor och i viss mån undersköterskor pågår enligt tidigare upplägg. Utifrån verksamheternas behov att utbilda medarbetare till magister och mastersnivå med syfte att fortsätta arbeta kliniskt har en ny rutin kring ersättning tagits fram.</p> <p>Ett arbete har påbörjats att ta fram övergripande inriktningar kring lärande och kompetens i Region Jönköpings län.</p>
Utveckling av bemanningsverksamheten	<p>Bemanningsenheten har fortsatt att växa under året. Under sommaren har flera sjuksköterskor från bemanningsbolag hört av sig och är intresserade av att lyssna på hur upplägget ser ut på enheten. Under hösten fortsätter även arbetet med att kontakta sjuksköterskor som idag arbetar inom bemanningsbranschen med målet att få dem att ta anställning i bemanningsenheten istället.</p> <p>Bemanningsenheten har under sommaren arbetat med de verksamheterna som har störst behov och många gånger har prioriteringen gjorts inom sjukhusledningen.</p> <p>Trainee enheten på Värnamo sjukhus kommer fortsätta rekrytering till enheten.</p> <p>Arbete med ELSA enheten på Högländssjukhuset pågår löpande enligt tidigare koncept. Arbete fokuseras under hösten på att utveckla rekrytering till enheten samt att behålla de som arbetar inom ELSA idag.</p>
Översyn av HR-funktionen	<p>Arbete pågår under 2023 för att skapa tydlighet i hur HR-funktionen och dess regiongemensamma processer fungerar likvärdigt i hela Region Jönköpings län. Under hösten kommer även en kartläggning göras bland chefer i verksamheten för att identifiera framgångsfaktorer för HR-stödet. Kartläggningen genomförs genom intervjuer med ett</p>

Uppdrag	Analys
	antal chefer i respektive verksamhetsområde. Målet är att med kvalitet som strategi skapa ett verksamhetsnära och likvärdigt stöd i samtliga HR-processer.
Varje arbetsplats ska arbeta med "hur vi blir Sveriges bästa offentliga arbetsgivare" och "hur vi skapar bästa arbetsplatsen".	Arbete pågår i att utifrån arbetet med kvalitet som strategi identifiera och tydliggöra de arbetsätt och HR-processer som stöder arbetet i att vi blir Sveriges bästa offentliga arbetsgivare och ger stöd i att skapa bästa arbetsplatsen. Implementering av uppdaterade arbetsätt och processer sker i verksamheten efter hand som de färdigställs.
Hållbara arbetsvillkor och ökad andel heltidsarbetande	<p>Fokus under året har varit att informera om de skärpta direktiven kring dygnsvila (AB13§) samt vårdförbundet och SKR:s överenskommelse om att inte ha längre arbetspass än 10 timmar (HÖK22). En regionövergripande arbetsgrupp håller ihop aktiviteterna och säkerställer stöd till chefer i form av mallar på intranätet, informationsträffar, visst systemstöd och dialog med HR-partner. De nya schemana ska tas i bruk senast den 2 oktober. Fokus framåt hösten blir scheman för läkare som kommer behöva uppfylla de nya direktiven för dygnsvila senast den 1 februari 2024.</p> <p>Region Jönköpings län tillämpar heltid som norm vilket innebär att medarbetare som vill ha en heltidsanställning erbjuds det. Nyrekryteringar ska också som utgångspunkt vara på heltid.</p>
Lönebildning	Löneöversyn är helt klar för de yrkesgrupper och fackförbund där det funnits centrala avtal. De nya lönerna är utbetalda med aprillönen och de extrasatsningar som tillförts för att nå målbilden med den önskade lönestrukturen har fördelats enligt plan. För de två avtalsområden som fick sina centrala avtal klara sent i våras (kommunal och läkarna) kommer ny lön betalas ut i september med retroaktivitet från april.
Erbjuda språkutbildning	Språkutbildning och yrkessvenska till anställda som har svårt att kommunicera tillräckligt bra för att arbeta patientnära erbjuds sedan augusti samtliga medarbetare med ett legitimationsyrke. Anmälan till utbildningen sker av chef efter dialog med medarbetare som önskar gå utbildningen.
Elever som slutför vård- och omsorgsprogrammet med godkända betyg ska aktivt erbjudas söka lediga tjänster hos Region Jönköpings län	<p>Innan sommaren gjordes utskick till samtliga programansvariga för vård - och omsorgsprogrammen i länet, utskick till vuxenutbildningarna samt till undersköterskor som studerar specialistutbildningar. Där Region Jönköpings län gratulerar eleverna till att de snart är klara med utbildningen samt uppmuntrat dem att söka våra lediga tjänster (länk till rjl.se).</p> <p>Kompetensförsörjningsenheten fortsätter med utskick till berörd målgrupp. Under november månad kommer ett nytt utskick göras för att även informera om samt tipsa om sommarjobb inom Region Jönköpings län. Utskicken går till de vård- och omsorgsutbildningarna och vuxenutbildningarna där målgruppen finns.</p> <p>Arbetsättet upplevs hittills som bra och träffsäkert.</p>
Erbjuda praktikplatser och feriepraktikplatser i större omfattning	I verksamheterna pågår löpande arbetet med VFU och praktikplatser utifrån de behov och avtal med utbildningsanordnare som finns. Totalt tar Region Jönköpings län emot LIA (Lärande i arbetslivet), VFU (Verksamhetsförlagd utbildning) och APL (Arbetsplatsförlagt lärande) motsvarande drygt 12 000 studentveckor under ett år.

Uppdrag	Analys
	<p>I den nya sjuksköterskeutbildningen är VFU tiden utökad på grund av EU direktiv. Arbete pågår tillsammans med högskolan för att på bästa sätt lösa ut frågan.</p> <p>Möjligheten till feriepraktik för unga är begränsad i stora delar av regionens verksamhet men arbete pågår lokalt i de verksamheter där detta kan bli aktuellt.</p>
Utreda förutsättningar för tjänster som roterar hela dygnet	Jämförelse mellan olika regioners förutsättningar genomförs både på nationell nivå genom att SKR samlar in uppgifter inför kommande avtalsförhandlingar men också genom lokala utbyten mellan de närmaste regionerna i södra Sverige. Sammanfattningsvis kan sägas att de ersättningar och förutsättningar som Region Jönköpings län erbjuder står sig väl i jämförelse med övriga.
Riktade lönesatningar	Arbete pågår med ett förslag på ersättningsmodell för de tilldelade medlen. Då det inte handlar om arbete med önskad lönestruktur utan mer är kopplat till bemanning hanteras frågan utanför löneöversyn och påverkar inte grundlöner.
Öka antalet platser för specialistutbildning	<p>Utbildningsanställningar för specialistutbildning för sjuksköterskor och i viss mån undersköterskor pågår löpande enligt beslutad modell. Antalet platser har utökats till att omfatta ca 120 årsarbetare årligen.</p> <p>Utifrån verksamheternas behov att utbilda medarbetare till magister och mastersnivå med syfte att fortsätta arbeta kliniskt har en ny rutin kring ersättning tagits fram. Verksamheter som har medarbetare som läser magister/master på betald arbetstid kommer ha möjlighet att få viss ersättning för detta genom ett schablonbelopp från centrala kompetensmedlen. Studierna med lön ska ha beviljats utifrån verksamhetens behov och förmåga att ta vara på medarbetarens nya kunskapsnivå.</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 <p>Kostnad för bemanningsföretag (hyrkostnad som andel av egna personalkostnader)</p>	2 %	5,3 % 	Kostnaden för hyrpersonal som andel av personalkostnaden ligger fortsatt över målnivån och har ökat jämfört med föregående år. Den ackumulerade kostnaden för bemanningsföretag har totalt sett ökat med ca 41% jämfört med samma period föregående år och ligger på ca 215 miljoner kronor (152 mnkr, 2022). Kostnaden för hyrläkare har ökat med ca 27% medan kostnaden för sjuksköterskor har ökat med ca 86%. Verksamheterna arbetar utifrån sina handlingsplaner för att minska beroendet av hyrpersonal.
 <p>Personalomsättning (andel externa avgångar exkl pension) under de senaste 12 månaderna</p>	5 %	6,9 % 	Målet är ej uppfyllt men en minskning jämfört med samma tidpunkt föregående år. Den externa personalomsättningen varierar mellan Region Jönköpings läns verksamheter men totalt sett har den ökat jämfört med pandemiåren och är nu i nivå med hur det såg ut innan pandemin. Totalt har 958 tillsvidareanställda medarbetare avslutat sin anställning de senaste 12 månaderna, varav 215 är pensionsavgångar. Samtidigt har 1 239 nya medarbetare tillsvidareanställts senaste 12 månaderna. I många yrken och geografiska områden är det svårt att attrahera och rekrytera i samma

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			omfattning som slutar. Att utveckla, engagera och behålla befintliga medarbetare blir således allt viktigare. Utifrån kodning av avgångar och rekryteringar så är det fler som slutar till än som börjar från andra regioner eller privata vårdgivare samtidigt som det är fler som börjar från än som slutar till privat anställning och kommuner.
 Andel heltidsanställda	87 %	87 % 	Målnivån för andel heltidsanställningar nås precis. Andelen har ökat med marginellt jämfört med föregående år. Regionen tillämpar heltid som norm vilket innebär att medarbetare som vill ha en heltidsanställning erbjuds det. Nyrekryteringar ska också som utgångspunkt vara på heltid. Utifrån ett jämställdhetsperspektiv är det fortfarande en klart lägre andel av kvinnorna som arbetar heltid. Det fortsatt viktigt att ha dialog med medarbetare som inte vill ha en heltidsanställning för att bidra till en ökad jämställdhet samt möta kompetensutmaningen i verksamheten.

Faktiska årsarbetare i genomsnitt

Yrkesgrupp	Faktiska årsarbetare snitt jan-aug 2023	Faktiska årsarbetare snitt jan-aug 2022	Förändring årsarbetare	Förändring frånvaro	Förändring faktiska årsarbetare
Ledning och administration	1 974,2	1 906,2	53,3	-14,8	68,1
Läkare	1 165,2	1 149,3	9,5	-6,4	15,9
Sjuksköterska inkl barnmorska	2 402,4	2 382,0	3,6	-16,9	20,4
Undersköterska/Skötare m fl	1 422,8	1 391,8	10,3	-20,7	31,0
Tandvård	491,5	476,9	0,3	-14,3	14,6
Skola, kultur och fritid	258,2	267,6	-14,7	-5,3	-9,4
Teknik, kök och service	873,7	842,6	19,0	-12,0	31,0
Övriga personalgrupper	1 094,2	1 049,6	35,8	-8,8	44,6
Summa	9 682,3	9 466,1	117,0	-99,2	216,2

En god arbetsmiljö och hälsa

Uppdrag	Analys
Arbeta med friskfaktorer	Arbetet med införande av friskfaktorer som ett arbetssätt i Region Jönköpings län har genomförts tillsammans med Suntarbetsliv. Målsättningen är att öka chefers och skyddsombuds medvetenhet om friskfaktorernas påverkan på arbetsmiljön och vilken beteendeförändring som krävs för att nå en friskorienterad organisation. Flera workshops har genomförts med kliniker på Högländssjukhuset och pilotdelen av projektet avslutades under våren och en breddning av konceptet med friskfaktorer pågår till övriga verksamheter. Friskfaktorerna kommer även att vara utgångspunkt för den medarbetarundersökning som genomförs under hösten.

Uppdrag	Analys
Ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i vardagen.	<p>Ett arbete för att ge ökat stöd till chefer för att genomföra systematiskt arbetsmiljöarbete pågår. Särskilt fokus är att kunna genomföra årlig uppföljning och arbetsmiljöronder på enkelt sätt, inom alla chefsnivåer och samverkansnivåer i nov-dec 2023. Vissa utmaningar finns i systemstödet och organisationsstrukturen som inte är helt anpassad för chefsansvaret kopplat till medarbetare, samverkansnivåer och arbetsmiljöansvar.</p> <p>Utifrån de inspektioner som arbetsmiljöverket genomfört under året har en handlingsplan tagits fram för att utveckla de brister eller arbetssätt som framkommit.</p>
Tidiga insatser och arbetsanpassning.	<p>En översyn och uppdatering av rehabiliteringsprocessen är genomförd. HR har implementerat det nya i rehabiliteringsprocessen i alla verksamhetsområden och stöttar chefer utifrån de nya arbetssätten. Arbetet med tidiga insatser och arbetsanpassning i verksamheten är sammankopplat med införandet av arbetet med friskfaktorer där detta är en av faktorerna.</p> <p>Rehabprocessen består i grunden av två delar: rehab och omplacering/upsägning. Översynen har haft fokus på rehabiliteringsdelen av processen som nu är färdig. Översyn och utveckling av den mer arbetsrättsliga "avslutsdelen" påbörjas under hösten.</p>
Ett närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap.	<p>Chefer i Region Jönköpings län deltar i olika chefsutvecklingsprogram för att ständigt utvecklas i sitt ledarskap, t ex nätverket för engagerat ledarskap. Arbetet med att nå uppdraget sker även genom implementeringen av friskfaktorer och övriga uppdrag kopplat till chefsföreläsningar, förväntningar och mandat.</p>
Arbeta för att tydliggöra chefskapet, förväntningar och mandat	<p>Arbetet med att integrera <i>Att vara medarbetare och ledare</i> och <i>kvalitet som strategi</i> i Region Jönköpings läns utbildningar och processer har fortsatt under året. Genom att skapa tydlighet i våra processer blir chefernas roll och mandat i olika sammanhang också tydligare. Översyn och förändring av chefsstruktur i syfte att både tydliggöra och ge chefer bättre förutsättningar har genomförts i vissa verksamheter.</p>
Arbeta med chefsföreläsningar för ett hållbart chefskap	<p>Översyn och förändring av chefsstruktur i syfte att både tydliggöra och ge chefer bättre förutsättningar har genomförts i vissa verksamheter. Arbetet med chefsföreläsningar fortsätter i övriga verksamhetsområden för att identifiera vilka lösningar som passar berörd verksamhet bäst.</p> <p>Chefsutveckling, ett rimligt antal medarbetare per chef och bra stödfunktioner kopplat till chefen är centrala utgångspunkter i arbetet.</p>
Fortsätta processen för ökad tillitsbaserad styrning och ledning	<p>Sammankopplad med de arbeten som pågår för att skapa förutsättningar för chefer och tydliggöra chefskapet. Även en del i arbetsmiljöarbetet och införandet av friskfaktorer där detta blir en viktig del i arbetet mellan chef och medarbetare. En framgångsfaktor i att skapa förutsättningar för en ökad tillitsbaserad styrning är en översyn av mängden uppdrag, mätetal och aktiviteter som läggs på verksamheten.</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Personalhälsa - Sjukfrånvaro %	5,5 %	5,8 % 	Sjukfrånvaron har minskat jämfört med vid samma tidpunkt föregående år. Den ackumulerade sjukfrånvaron ligger dock totalt sett fortsatt på en något högre nivå än var den var före pandemin t ex under 2019. Det är den korta sjukfrånvaron (dag 1-14) som ligger på en högre nivå medan den långa sjukfrånvaron är på en något lägre nivå än 2019. Kvinnor har fortsatt en högre sjukfrånvaro än män och skillnaden har ökat något jämfört med tidigare år. Verksamheternas arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet är viktigt och fortsätter för att skapa goda förutsättningar för hälsofrämjande arbetsplatser, tidiga insatser och en långsiktigt god arbetsmiljö. Ett samarbete tillsammans med Suntarbetsliv för att identifiera och implementera arbetssätt i verksamheten kopplade till deras framforskade friskfaktorer pågår.

Ekonomi

God och hållbar hushållning

Kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	Målvärde	Resultat
Ekonomi i balans, budgetavvikelse	0 tkr	+147 177 tkr
Prognos, budgetavvikelse	0 tkr	+116 000 tkr

Delåret bättre än budget beroende på skatter, utjämningsbidrag och finansnetto

Efter andra tertiet visar utfallet ett överskott på 135 miljoner kronor, vilket är 147 miljoner kronor bättre än periodbudget. Verksamhetens nettokostnad är 140 miljoner kronor sämre än periodbudget och skatter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag är 195 miljoner kronor bättre än periodbudget. Det gör att verksamhetens resultat är 55 miljoner kronor bättre än budget. Inledningen på året har medfört en verksamhetsmässig återgång till mer normala förhållanden efter pandemiåren. Det har inneburit en kraftig minskning av de riktade statsbidragen, främst i form av att provtagnings- och vaccinationsersättningar men även bidrag för uppskjuten vård har upphört. Prestationsbidrag för vårdplatser i form av medel mot överbeläggning- och utlokalisering har tillkommit. Inflationen är fortsatt på rekordhög nivå, vilket gett mycket stora kostnadsökningar överlag men framförallt avseende pensionsavsättningar. Även kostnader för hyrpersonal fortsätter öka. Sammantaget gör det att nettokostnadsökningen jämfört med förra året är på hela 12,1 procent till och med augusti, där bruttokostnadsökningen motsvarar 7,8 procent.

Inom finanssidan har de två första tertialen påverkats positivt av främst realiserade värdeökningar på 309 miljoner kronor. Nettot av de realiserade vinsterna/förlusterna visar minus 7 miljoner kronor. Dessa tillsammans motsvarar 60 miljoner kronor bättre än periodbudget, då finansiella tillgångarna över tid beräknas att öka i värde och att de budgeterats öka jämnt över året. Samtidigt så visar ränteintäkter, utdelning och övriga finansposter plus 127 miljoner kronor, vilket är 45 miljoner kronor bättre än budget. Totalt visar finansnettot för tillgångar ett överskott med 429 miljoner kronor vilket är 105 miljoner kronor bättre än budget.

Finansiella kostnaderna på skuldsidan för pensioner är 620 miljoner kronor vilket är 13 miljoner kronor sämre än budget. Värdesäkring är till och med augusti hela 457 miljoner kronor högre än motsvarande period 2022 och beror på högre inflation.

Årsprognosen visar minus men är bättre än budget

Det prognostiserade årsresultatet visar ett underskott på 240 miljoner kronor vilket är 116 miljoner kronor bättre än budgeten på minus 356 miljoner kronor.

Verksamhetens nettokostnad beräknas till 13 893 miljoner kronor vilket är 138 miljoner kronor sämre än budget. Det finns dock plus och minus mellan olika verksamheter vilket framgår av kommande tabeller. Skatter och generella statsbidrag beräknas till 14 124 miljoner kronor vilket motsvarar 293 miljoner kronor bättre än budget. Här utgör skatteintäkterna 147 miljoner kronor bättre, utjämningsystemet 142 miljoner kronor bättre och läkemedelsbidraget 4 miljoner kronor bättre än budget. Verksamhetens resultat (resultat före finansnetto) beräknas till 232 miljoner kronor, vilket är 156 miljoner kronor bättre än budget.

Finansnettot för tillgångar beräknas bli positivt med 459 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner kronor sämre än budget. Prognosen baseras på att utfallet av de orealiserade och realiserade värdeförändringarna ligger kvar på samma nivå som sista augusti. Dessa poster motsvarar plus 302 miljoner kronor vilket är 61 miljoner kronor sämre än årsbudget. Övriga finansposter som räntor, utdelning, och förlusttäckning flygplatsen beräknas till plus 157 miljoner, vilket är 41 miljoner kronor bättre än årsbudget. Kostnaden för värdesäkring av pensioner beräknas till 931 miljoner kronor vilket är 20 miljoner kronor sämre än budget.

Totalt är det en resultatförsämring jämfört med 2022 med cirka 430 miljoner kronor. Den största försämringen avser verksamhetens resultat, som försämrar med drygt 800 miljoner kronor. Här ingår ökade pensionsavsättningar till följd av inflation samt nya pensionsavtal med 480 miljoner. De riktade statsbidragen beräknas minska med 470 miljoner kronor. Samtidigt beräknas finanskostnaden för värdesäkring av pensionerna till följd av inflationen öka med nästan 675 miljoner kronor. Finansnettot för tillgångar är dock beräknade att förbättras med nästan 1 050 miljoner kronor. Det beror främst på att det 2022 redovisades en orealiserad förlust på 725 miljoner kronor, medan det för 2023 beräknas en orealiserad vinst på 309 miljoner kronor.

Egenfinansieringsmålet, baserat på verksamhetens resultat exklusive avskrivningar, beräknas nu kunna nås för 2023. Främst beror detta på lägre investeringsnivå än tidigare bedömningar samt högre skatteintäkter. Det prognosticerade verksamhetsresultatet plus avskrivningar är 744 miljoner kronor, vilket är 105 miljoner kronor högre än de prognosticerade nettoinvesteringarna på 639 miljoner kronor. Egenfinansieringsgraden blir i detta fall 116 procent. Totalt för åren 2015-2023 beräknas investeringarna fullt ut finansieras med egna medel. Egenfinansieringsgraden är 136 procent, och det motsvarar egenfinansiering med 2 335 miljoner kronors marginal.

Verksamhetens nettokostnad uppgår enligt prognosen för 2023 till 98,4 procent av skatter och generella statsbidrag. Det motsvarar 95,1 procent över tid från 2015 och klarar målet på högst 98 procent. Investeringarna får över tid överstiga avskrivningarna motsvarande högst 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Enligt prognosen för 2023 så överstiger de med 127 miljoner kronor motsvarande 0,9 procent, vilket över tid från 2015 utgör 2 751 miljoner kronor motsvarande 2,6 procent. Detta mål uppnås därmed inte över tid.

Tabell: Resultaträkning (mnkr)

	Utfall Tertial 2:2023	Prognos 2023	Avvikelse årsbudget	Utfall Tertial 2:2022	Bokslut 2022
Intäkter	1 985	3 020		2 163	3 394
Kostnader	-10 737	-16 400		-9 940	-15 363

Avskrivning	-337	-512		-331	-503
Verksamhetens nettokostnad	-9 090	-13 893	-138	-8 108	-12 472
Skatteintäkter	7 082	10 623	147	6 747	10 150
Generella statsbidrag/kommunal utjämning	2 334	3 501	146	2 240	3 355
Verksamhetens resultat	326	232	156	879	1 033
Finansnetto tillgångar	429	459	-20	-551	-583
Finansnetto skulder/pensioner	-621	-931	-20	-163	-257
Årets resultat	135	-240	116	165	193
Enligt LKBR ska finansnettot redovisas som finansiella intäkter och finansiella kostnader. Enligt detta hade finansnettoraderna varit:					
Finansiella intäkter	439	489	7	136	204
Finansiella kostnader	-631	-961	-74	-850	-1 044

Verksamhetens nettokostnad ökar kraftigt

Nettokostnaden har för de två första tertialen ökat med 12,1 procent jämfört med samma period 2022 och visar underskott mot periodbudget med 140 miljoner kronor. Den stora ökningen beror främst på att de riktade statsbidragen är mycket lägre men även på att pensionsavsättningarna är mycket höga. Nettokostnadsökningen exklusive pensionsavsättning är 9,2 procent. Bruttokostnaderna har ökat med 7,8 procent och då utgör höga pensionsavsättningar till följd av inflationen en stor del. Bruttokostnaderna exklusive pensionsavsättning har ökat med 5,3 procent.

Nettokostnaden beräknas för helåret bli 13 893 miljoner kronor, vilket är 138 miljoner kronor högre än budget. Nettokostnadsökningen blir då 11,4 procent. Bruttokostnaderna beräknas öka med 6,6 procent och exklusive sociala avgifter och pensionsavsättning med 3,5 procent. Intäktsökningen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning beräknas till 4,6 procent.

Tabell: Nämndsavvikelser (mnkr) i verksamhetens nettokostnad

Nämnd	Period- avvikelse	Prognos- avvikelse
FS	-228	-168
varav verksamhetsområden	-288	-352
varav centralt	+60	+184
ANA	+19	+14
varav verksamhetsområde	+10	+10
varav centralt	+9	+4
TIM	-27	-54
varav verksamhetsområde	-26	-53
varav centralt	-1	-1
RS	+95	+71
varav verksamhetsområden	+12	+8
varav centralt	+83	+63
RF	+1	0
Totalt	-140	-138

Nämndernas budgetavvikelse per augusti samt prognos för helåret kommenteras i kommande avsnitt för Folkhälsa och sjukvård samt Regional utveckling.

Det överskott mot budget som prognostiseras för Regionstyrelsens verksamhetsområden består av Regionledningskontoret med plus 11 miljoner kronor, IT-centrum minus 6 miljoner kronor och Verksamhetsstöd och service med plus 3 miljoner kronor.

Inom RLK beror den positiva budgetavvikelsen främst av medel för krisberedskap där fortsatt uppbyggnad sker samt vakanta tjänster.

IT-centrums underskott mot budget beror främst högre hårdvarukostnader samt högre underhållsavgifter och licenser. På plussidan finns lägre kostnader för Cosmic.

Verksamhetsstöd och service positiva budgetavvikelser består av 9,4 miljoner kronor fördelat på elva av tretton områden som beräknas få relativt små positiva resultat. Inget nationellt elstöd finns med i prognosen då det är osäkert vad som kan förväntas. Underskotten finns inom område måltid som beräknas till 4,5 miljoner kronor samt närservice som beräknas till 2 miljoner i underskott.

För RS centralt ger ej utfördelade budgetposter, utnyttjade medel för RS oförutsett samt vissa riktade statsbidrag överskott, men även inom försäkringar där LÖF-premien är lägre än budgeterat. Underskott finns främst inom pensions- och arbetsgivarområdet som beräknas ha en negativ budgetavvikelse på cirka 74 miljoner kronor till följd av inflation och nytt pensionsavtal. Det avser högre pensionsavsättning än vad verksamheterna avsatser.

Lönekostnader ökar något utöver avtal och hyrpersonalkostnader fortsätter stiga

Lönekostnaderna beräknas öka med 4,5 procent. Avtalsökningen inklusive särskilda lönesatsningen och helårseffekt från 2022 utgör cirka 4,3 procent. Den prognosticerade kostnadsökningen är cirka 11 miljoner kronor högre än avtals- och lönesatsningsökningen.

Kostnaden för inhyrda läkare/tandläkare/sjuksköterskor uppgår efter de två första tertialen till 216 miljoner kronor, varav hyrsjuksköterskor utgör cirka 70 miljoner kronor. Det är 64 miljoner kronor högre än samma period 2022, vilket motsvarar 42 procent. Av ökningen utgör hyrsjuksköterskor 32 miljoner kronor, vilket motsvarar 86 procent. Kostnaden har ökat inom de flesta områdena utom inom OP/IVA-klinikerna, som minskat. Hyrpersonalkostnaden 2022 blev 263 miljoner kronor. Bedömningen för 2023 är att kostnaden kommer bli nästan 50 miljoner kronor högre än 2022.

Läkemedelskostnaderna förväntas bli i nivå med budget

Läkemedel är ett viktigt verktyg i sjukvården för att skapa hälsoekonomiska vinster och ge patienter ökad livskvalitet. Det är också en stor kostnadspost där det är viktigt att ha en kostnadseffektiv läkemedelsförskrivning.

Region Jönköpings läns totala kostnadsutveckling för läkemedel, före återbäringar/rabatter, är 9,0 procent jämfört med samma tid förra året. Det är en lägre kostnadsökningstakt än riket. Kostnadsökningen inklusive återbäringar är cirka 7,5 procent. Kostnadsökningarna för förmånsläkemedel har varit lägre än riket. Under året har prisökningstakten ökat, så inflationen är tydlig även inom läkemedelsområdet. Det är troligt att den svaga kronan påverkar detta, då läkemedelsmarknaden är internationell. Även för rekvisitionsläkemedel har kostnadsökningstakten varit lägre än riket. Region Jönköpings län ökade cirka 8,2 procent exklusive återbäringar (cirka 7 procent inklusive återbäringar) jämfört med samma period 2022; jämfört med 12,5 procent kostnadsökning för riket. Det är troligt att anledningen till den lägre kostnadsökningstakten är att vi under 2022 introducerade nya läkemedel och riktlinjer tidigare än andra regioner (2022 hade vi en högre kostnadsökningstakt än riket). Det är en utmaning att det kontinuerligt kommer många nya dyra läkemedel. Det är å ena sidan positivt att det kommer fler behandlingsmetoder för allvarliga sjukdomar, men å andra sidan riskeras undanträngningseffekter på redan etablerade behandlingar. För att säkra att regionen har en kostnadseffektiv läkemedelsförskrivning sker löpande läkemedelsdialoger. Våra kostnader för läkemedel per invånare är något lägre än riket, och prognosen för året pekar på en kostnad i nivå med budget.

Skatteintäkterna högre än budget och bättre än aprilprognosen

Skatteintäkterna beräknas uppgå till 10 623 miljoner kronor 2023 vilket är 147,5 miljoner kronor högre än budget och 474 miljoner kronor högre än 2022, vilket motsvarar 4,7 procent. Prognosen bygger på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) bedömning i augusti, vilken är 120 miljoner kronor högre än prognosen i april. Detta förklarar SKR med att de nu räknar med en större ökning av skatteunderlaget 2023, beroende på att prognosen för lönesumman visar en större ökning under första halvåret. Även det reviderade utfallet för 2022 var högre än i tidigare prognoser. De bedömer dock att inbromsningen av arbetsmarknaden och därmed lönesumman kommer vara något snabbare under 2023-2024 och dra ner skatteunderlagstillväxten något.

Det nominella skatteunderlaget bedöms under prognosperioden 2023-2026 växa snabbt och öka något mer än ett historiskt snitt, men köpkraften kommer minska kraftigt. I reala termer minskar skatteunderlaget med 2,0 procent 2023 och ökar i snitt per år 2023-2026 med 1,3 procent. Att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt som ligger på 1,6 procent. Trots den nominella ökningen urholkas kommunsektorns köpkraft drastiskt.

Generella statsbidrag och utjämning högre än budget

Tabell: Statsbidrag och utjämning

Belopp i miljoner kronor	Tertial 2 2023	Prognos 2023	Avvikelse årsbudget	Tertial 2 2022	Bokslut 2022
Inkomstutjämningsbidrag	1 440	2 160	3	1 343	2 014
Kostnadsutjämningsavgift	-28	-42	0	-56	-84
Regleringsbidrag	105	158	139	160	241
Läkemedelsbidrag	817	1 225	4	790	1 181
Generellt bidrag	0	0	0	3	3
Summa	2 334	3 501	146	2 240	3 355

Anslaget för kommunalekonomisk utjämning, vilket är beslutat för 2023, blir 2 276 miljoner kronor. Det är 142 miljoner kronor högre än budget. Ändringen av kostnadsutjämningsavgiften baserat på översynen ”Lite mera lika” om kostnadsutjämnningen för kommuner och regioner är nu helt genomförd. Regionen har fått sänkt kostnadsutjämningsavgift årligen med cirka 262 miljoner kronor med start 2020 till följd av förändringen. Regeringen har dock gett ett nytt uppdrag att utreda utjämnningssystemet och denna gång alla delar, både inkomstutjämnningen, kostnadsutjämnningen samt strukturbidrag. Det ska särskilt undersökas om systemet är tillväxthämmande. Slutredovisning ska ske maj 2024.

Avtalet avseende bidrag till läkemedelsförmånen för 2023 ger nästan 1 260 miljoner kronor brutto. I avtalet ingår tillfälligt för 2023 att 30 procent av erhållna läkemedelsrabatter inom förmånen kommer återbetalas till staten genom avdrag på läkemedelsbidraget, för att 2024 återgå till 40 procent. Bedömningen är att återbetalningen motsvarar cirka 34 miljoner kronor för 2023. Totala läkemedelsbidraget 2023 beräknas därmed till cirka 1 225 miljoner, vilket är drygt 4 miljoner kronor högre än budget.

I juli 2022 erhöles 3,2 miljoner kronor i generellt bidrag som ett tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering. Motsvarande bidrag finns inte 2023.

Negativt finansnetto genom hög värdesäkring av pensionsskulden

Finansnettot för tillgångar visar för de två första tertialen ett överskott på 429 miljoner kronor vilket är 105 miljoner kronor bättre än budget. Perioden har påverkats positivt av främst realiserade värdeökningar på 309 miljoner kronor, vilket motsvarar 67 miljoner kronor bättre än budget. Även ränteintäkterna på 102 miljoner kronor visar positiv avvikelse med 42 miljoner kronor. Utdelningarna på 14 miljoner kronor följer budget, samtidigt som realiserade vinster och övriga finansposter visar plus 4 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor sämre än budget.

På helår beräknas finansnettot för tillgångar uppgå till plus 459 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner kronor sämre än budget. Prognosen baseras på att utfallet av de realiserade och realiserade värdetförändringarna ligger kvar på samma nivå som sista augusti. Det ligger ingen värdering i att utfallet kommer vara oförändrat då en sådan prognos är svår att göra. De realiserade och de realiserade posterna, vilka förväntas kvarstå på plus 302 miljoner kronor, blir då 61 miljoner kronor sämre än årsbudget. Ränteintäkterna, utdelning och övriga finansposter beräknas bli 157 miljoner, vilket motsvarar 41 miljoner kronor bättre än budget. Här ingår en beräknad förlusttäckning av flygplatsen med 17 miljoner kronor, som inte är budgeterad som finanskostnad. Inom Regionstyrelsens nettokostnad finns dock budgeterat 13 miljoner kronor för detta.

Avkastning på finansiella tillgångar uppgår för åtta månader till 4,6 procent. Den prognostiserade årsavkastningen utgör 4,3 procent.

Finansiella kostnaderna på skuldsidan för pensioner visar efter andra tertialet minus 621 miljoner kronor vilket är 13 miljoner kronor sämre än periodbudget. På helår beräknas kostnaden bli 931 miljoner kronor, vilket motsvarar 20 miljoner kronor sämre än årsbudget. Kostnaden för värdesäkring av pensioner (finanskostnaden) är på grund av inflationen hela 674 miljoner kronor högre än 2022. Samtidigt är avsättningen för avgiftsbestämd- och förmånsbestämd pension inom verksamhetens nettokostnad 480 miljoner kronor högre till följd av inflation och nya pensionsavtal. Regionen hade knappt 2000 personer anställda som i maj hade möjlighet att välja mellan gammalt och nytt pensionsavtal. Av dessa valde knappt 22 procent att byta till AKAP-KR vilket är ett helt avgiftsbaserat system. I genomsnitt i riket valde cirka 17 procent att byta till AKAP-KR. Skillnaden i kostnad är inte stor jämfört med aprilprognosen även om fler valde att byta. Effekterna blir att kostnaden för den avgiftsbestämda ålderspensionen ökat medan kostnaden för den förmånsbestämda ålderspensionen har minskat. Det påverkar dock likviditeten då den avgiftsbestämda ålderspensionen betalas ut två gånger om året medan den förmånsbestämda ålderspensionen inte betalas ut förrän de anställda gått i pension. Totalt blir pensionskostnaderna nästan 1 160 miljoner kronor högre än 2022. De beräknas öka med ytterligare drygt 250 miljoner kronor till 2024 för att 2025 minska med nästan 1 080 miljoner kronor, under förutsättning att inflationen sjunker till normala nivåer.

Finansnettot totalt visar till och med augusti minus 191 miljoner kronor, vilket är 92 miljoner kronor bättre än budget. Helårsprognosen för finansnettot visar minus 472 miljoner kronor, vilket motsvarar 40 miljoner kronor sämre än årsbudget.

Egenfinansiering av investeringar nås i år och hittills över tid

Finansnettot för tillgångar ska normala år parera finanskostnaderna på skuldsidan för pensioner och är inte avsett för investeringar. Då även de realiserade förändringarna är svåra att förutsäga för enskilda år, har definitionen för egenfinansiering sedan 2019 ändrats till att baseras på verksamhetens resultat. Det innebär resultatet före finansnetto, exklusive avskrivningar i förhållande till nettoinvesteringar. Den aktuella egenfinansieringsperioden är 2015-2025.

Det prognosticerade verksamhetsresultatet exklusive avskrivningar är 744 miljoner kronor, vilket är 105 miljoner kronor högre än de prognosticerade nettoinvesteringarna på 639 miljoner kronor. Egenfinansieringsgraden blir i detta fall 116 procent, vilket är bättre än budgetens 82 procent. De prognosticerade investeringarna är 104 miljoner kronor lägre än budget trots aktieägartillskottet till flygplatsen på 17 miljoner kronor. Avvikelsen avser främst investeringar i mark och byggnader som beräknas bli 98 miljoner kronor lägre än budget.

Totalt för åren 2015-2023 beräknas investeringarna fullt ut ha finansierats med egna medel. Egenfinansieringsgraden är 136 procent, och det motsvarar egenfinansiering med 2 335 miljoner kronors marginal. Enligt budget 2020 beslutades att investeringar som avser köp av tåg som tidigare leasats (156 miljoner kronor 2019) hanteras utanför målet om egenfinansiering. Med hänsyn till detta är hela periodens marginal 2 491 miljoner kronor. De beräknade nettoinvesteringarna på 639 miljoner kronor är 127 miljoner kronor högre än de beräknade avskrivningarna. Det motsvarar 0,9 procent av skatter och statsbidrag, vilket ligger lägre än riktvärdet på max 2 procent. Totalt för åren 2015-2023 är motsvarande värde högre än riktvärdet och uppgår till 2,6 procent.

Under de två första tertialen har bruttoinvesteringar genomförts för cirka 300 miljoner kronor. Årets bruttoinvesteringar beräknas till 640 miljoner kronor, vilket är 120 miljoner kronor lägre än budgeterat. Av de beräknade investeringarna utgörs 3 miljoner kronor av immateriella tillgångar i form av programvaror, 370 miljoner kronor av byggnader/mark, 1 miljon kronor i konst samt 249 miljoner kronor av övriga materiella tillgångar som IT-utrustning, medicinteknik, byggnadsinventarier, bilar och tåg. Sedan avser 17 miljoner kronor investering i finansiella anläggningstillgångar i form av aktieägartillskott till flygplatsen.

De tio största fastighetsprojekten under året vilka tillsammans beräknas till cirka 275 miljoner kronor är:

- Ombyggnad hus 06 och 25 etapp 6 Eksjö
- Komponentutbyten
- HAI, ombyggnation tre lab förhybrid-angiografi, Länssjukhuset Ryhov
- Trafikplan Ryhov
- Ombyggnad hus D3 och D4, Länssjukhuset Ryhov
- Elkraftsförsörjning Värnamo
- Nybyggnation hus 21 Psykiatri Värnamo
- Hjälpmedelscentralen, Länssjukhuset Ryhov
- VA-ledning/pumpstation Stora Segerstad
- Folktandvården Nässjö

Ekonomisk ställning – positiv soliditet som minskar

Det egna kapitalet beräknas under året minska motsvarande underskottet på 240 miljoner kronor. Det innebär att soliditeten beräknas minska från knappt 28 procent till cirka 25 procent.

Balanskravsutredning

Region Jönköpings län redovisar pensionskostnader enligt så kallad fullfonderad modell. Då delårsrapporten främst bidrar till den interna styrningen och uppföljningen, redovisas detaljerade jämförande resultat och ställning enligt blandmodell endast i årsredovisningen. Det prognosticerade resultatet enligt fullfondering på -240 miljoner kronor motsvarar i blandmodellen -161 miljoner kronor. Här ingår orealiserade vinster/förluster på värdepapper på +309 miljoner kronor vilka inte ska inräknas i balanskravsresultatet som då blir -470 miljoner kronor. Region Jönköpings län har inte några balanskravsunderskott kvar sedan tidigare år och det prognosticerade underskottet för 2023 och det budgeterade underskottet 2024 beror på tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som styrs av inflationen. Då Region Jönköpings län har en stark finansiell ställning med en soliditet före underskottsåren på 27,7 procent samt att målet om egenfinansiering av investeringar beräknas uppnås för perioden 2015-2025 trots två underskottsår, så regleras underskotten mot eget kapital genom att åberopa synnerliga skäl i kommunallagen att inte återställa negativt resultat.

Redovisningsprinciper

De riktade statsbidrag som baseras på sedan tidigare klara överenskommelser är periodiserade enligt tolfedelar eller på de perioder som överenskommelsen avser. Periodiseringen och prognosen förutsätter att regionen uppfyller villkoren för bidragen. Där osäkerhet råder om uppfyllande av villkoren har varken periodisering eller prognostisering av bidragen skett.

Undantag från denna princip avser de prestationsbaserade tillgänglighetsmedlens block 1 (den så kallade kömiljarden). Dessa medel periodiseras i takt med uppfyllandet av tillgänglighetsmålen för januari-november. Viss periodisering och även prognostisering har skett av de så kallade bonusmedlen då dessa bedöms som säkra enligt aktuell prognos för bonusmedel till och med augusti. Undantag gäller även för prognosen avseende utlokalisering/överbeläggningsbidragen. Ingen periodisering har skett av bonusdelen för dessa, däremot är viss del av bonusen försiktigt beräknad i prognosen enligt vad som bedöms mest troligt att erhålla.

I övrigt inga förändringar av redovisningsprinciper sedan årsredovisningen 2022.

Uppdrag	Analys
Utvärdera och arbeta fram målet för egenfinansiering för nästkommande period.	Arbetet har påbörjats med att utvärdera målet om egenfinansiering inför kommande år. I arbetet med att arbeta fram mål för egenfinansiering för nästkommande period inväntas och beaktas förslaget från utredningen om God kommunal hushållning i det fortsatta arbetet. Remissvar har lämnats av ett antal remissinstanser där Region Jönköpings län lämnade remissvar till Finansdepartementet i december 2021. Under april månad har regeringen lämnat över en lagrådsremiss till Lagrådet. Utifrån lagrådsremissen kommer arbetet med att utvärdera målet om egenfinansiering fortsätta och ta fram ett nytt mål för egenfinansiering.
Utveckla en mer hållbar kapitalförvaltning jämfört med jämförbara index.	Det är generellt svårt att mäta klimatpåverkan från kapitalförvaltning då det saknas standard för hur detta ska ske. För 2022 användes annan mätmetod jämfört med föregående år. I samband med att beräkning beställs för 2023 kommer 2022 års värde att uppdateras enligt tidigare används metod.
Tillgodose en ändamålsenlig kostnadseffektiv lokalförsörjning.	Område Regionfastigheter är drivande i utvecklingen av Program för teknisk standard (PTS) genom ordförandeskap i flera brukarråd och styrelse. Energioptimeringar pågår kontinuerligt i Region Jönköpings läns egenägda fastigheter. Många åtgärder sker i det dagliga arbetet. Det har tagits fram flera optimeringspaket som har beslutats och som pågår. Ytterligare optimeringsprojekt kommer att tas fram.
Minska mängden köpt energi i våra fastigheter	Vädret har varit gynnsamt under sommaren från energisynpunkt. En varm avslutning på våren gav lägre värmebehov, och den kalla sommaren gav lägre kylbehov. Projektering av ytterligare egna solceller ska påbörjas under hösten. Hittills har två upphandlingar varit prioriterade med avseende på energikrav; AV-teknik och självbetjäningsterminaler.
Utveckla ett hållbart byggande med sund inom- och utomhusmiljö	Byggprocessen har utvecklats så att analys av lämplig stomme sker i förstudien och i projekteringsfasen görs en klimatberäkning som vidimeras inför slutbesiktning. Vid varje projektstart kommer även ett hållbarhetsprogram att tas fram där det t.ex. säkerställs att kriterierna för miljöbyggnad silver uppfylls. Gröna tak har byggts i vissa projekt tillsammans med skapande av synligt vatten. Arbeta pågår med att utöka ängsmarken vid våra sjukhus och under 2023 kommer minst ett insektshotell att finnas vid egenägda fastigheter. Arbeta pågår också med att gräva ned bevattningstankar vid sjukhusen för att möjliggöra bevattning med dagvatten.
Genomgång och översyn av samtliga egna vårdlokaler.	Planering för den här översynen ska tas fram tillsammans med Verksamhetsstöd och service/ Regionfastigheter och deras fastighetsstrateger. Arbetet skulle kunna formas likt

Uppdrag	Analys
	<p>framtagandeprocessen för tidigare gjorda översiktsplaner, med starkt fokus på akutsjukhusens framtida arbetsplats och vårdbehov. Planen bör redogöra för hur Region Jönköpings län omsätter lärdomar och kunskap från de senaste 10 årens större ny- och ombyggnationsprojekt (såsom Hus D1D2 Ryhov, Hus 37 Höglandet).</p> <p>Regionfastigheter har gått igenom status på våra egenägda vårdcentraler tillsammans med Bra Liv.</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Köpt energi (kWh/m ²)	152 kWh/m ²	141 kWh/m ² 	Vädret har varit gynnsamt under sommaren från energisynpunkt. En varm avslutning på våren gav lägre värmebehov, och den kalla sommaren gav lägre kylbehov. Detta bedöms vara främsta anledningarna till att energianvändningen sjunkit sedan förra tertialet.
 Andel A- och B-klassade byggmaterial enligt Sunda Hus vid om- och nybyggnation.	80 %	79 % 	Mätetalet speglar registrerade produkter i öppna byggprojekt och ligger på samma nivå som förra tertialet.

REGIONAL UTVECKLING

Regional utveckling innehåller förutom det regionala utvecklingsuppdraget även verksamhetsområdet Utbildning och kultur som omfattar två naturbruksskolor, två folkhögskolor, Smålands Musik och Teater (SMOT) kulturutveckling, samt kollektivtrafik. Regional utveckling har från juni en ny organisation där numera Energikontoret är inkluderat. Ett ökat fokus på tvärsektorielt arbete och större sektioner ger en både effektivare och mer strategisk organisation. En skolchef har anställts med ansvar för utbildningsfrågor och utveckling av naturbruksskolor och folkhögskolor. Syftet är att skapa bättre samordning och ledning för Region Jönköpings läns skolor.

Det regionala utvecklingsuppdraget styrs av lag om regionalt utvecklingsansvar (SFS 2010:630), förordning om regionalt tillväxtarbete (2017:583) samt årliga villkorsbeslut från regeringen. Regionalt utvecklingsansvarig aktör ska fastställa en regional utvecklingsstrategi (RUS) och samordna insatser för att genomföra strategin. Den nationella strategin för hållbar regional utveckling 2021-2030 ska vara vägledande.

I det regionala utvecklingsuppdraget ingår att besluta om statliga medel (så kallade 1:1-medel) och att utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram. Inom strukturfondsprogrammen för Småland och Öarna för år 2021-2027 finns medel ska finansiera insatser som bidrar till att förverkliga RUS:en och mål för EU:s sammanhållningspolitik. För regional utveckling avsätts i Region Jönköpings läns budget även så kallade RU-medel.

Osäker konjunktur utmanar länets utveckling. Osäker efterfrågan, störningar i leveranskedjor och konkurrens om kompetens utmanar länet. Högre energipriser och oro för brist på tillgång till energi är en utmaning som förväntas accelerera över tid. På lång sikt finns stora behov för att möjliggöra grön och digital omställning.

Länets infrastrukturutmaningar är nyckeln för en vidare arbetsmarknadsregion och påverkar även nationell hållbarhet. Betydelsen av nya stambanor är stor. Utbyggnad och underhåll av väginfrastruktur, energiinfrastruktur och fortsatt utbyggnad av bredbandsnät bidrar till att det ska vara möjligt att bo och verka i hela länet.

Det är avgörande för den regionala nivån möjlighet att klara sitt uppdrag att EU:s strukturfonder fortsatt är en del av det regionala utvecklingskapitalet. Under perioden har påverkansarbete pågått med fokus på att värna strukturfondernas framtid som en del av EU:s sammanhållningspolitik.

En annan viktig uppgift inom verksamhetsområdet är att nå ut med kultur till barn och ungdomar. Hittills i år har flera aktiviteter och föreställningar anordnats av SMOT för att fler barn och unga i länet ska nås av kultur och kulturupplevelser. I samverkan med samtliga aktörer inom kultursamverkansmodellen, fria kulturaktörer och kommunerna pågår också ett arbete inom ramen för projektet Kulturrätten för att nå ut med konst och kultur till grundskolans elever. Vidare sker utvecklingsarbete tillsammans med länets folkbibliotek för barns delaktighet och inflytande.

Flera aktiviteter redovisar också på nya sätt att nå kulturutövare, både professionella och amatörer. Till exempel kan nämnas nätverket Konstforum, talangprogrammet Gaze inom film och inom litteraturområdet där författare har möjlighet att exponera sina verk inför en potentiell publik i samarbete med bibliotek, köpcentra, föreningar med flera.

Ett nytt treårigt projekt har beslutats för en långsiktig residensplattform kallad AIR Småland. Projektet har beviljats stöd från Statens Kulturråd. Det unika med projektet är att det bygger på att varje residensstipendiat matchas mot en lokal värdstipendiat från länet. Detta gör att länets kulturliv berikas av de gästande stipendiaterna samtidigt som lokala kulturarbetare stärker sina nätverk och får tillgång till ett stipendium.

Kollektivtrafiken har sedan i mars 2020 minskat antalet resor kraftigt både i den allmänna trafiken och inom serviceresor som en följd av Coronapandemin. Under 2022 ökade antalet resor och ökningen har fortsatt under 2023.

Kostnaderna för drivmedel och energi ökade under 2022 och resulterade i en stor negativ budgetavvikelse för helåret 2022. Den höga kostnadsnivån låg kvar i inledningen av 2023. Nämnden

för trafik, infrastruktur och miljö gav i slutet av 2022 regionledningskontoret i uppdrag att se över trafikutbudet i syfte att uppnå en ekonomi i balans. Under början av året har ett arbete genomförts bl.a. i samverkan med kommunerna i länet och berörda trafikföretag. Nerdragningar i utbudet gjordes fr.o.m. sommartidtabellen och ytterligare fr.o.m. hösttidtabellen. Effekterna syns på kostnadssidan inom busstrafiken juni-augusti. Det är dock höga kostnader inom serviceresor pga ökat antal resor och en högre kostnadsnivå än före pandemin.

Inom Krösatågstrafiken har det under året varit många inställda turer vilka har ersatts av buss istället. De inställda turerna beror till stor del på att fordonen är gamla och har behövt underhåll mer än planerat. Vidare har det varit planerade banarbeten samt planerat tungt underhåll.

KULTUR, UTBILDNING OCH BILDNING

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag	Analys
Kultur - Delta i kunskapsutvecklingen med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.	Sedan 2016 har styrgruppen "Kultur för Hälsa" i Region Jönköpings län fokuserat på att sprida kunskap om hur kultur främjar hälsa och samarbete med olika aktörer. Gruppen jobbar nu på att utveckla kunskapsförmedlingen inom området. Målet är att få fler att engagera sig. I höst planeras de första insatserna för det nya arbetssättet.

Framgångsfaktorer: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Uppdrag	Analys
Öka nyttjandegraden av våra besöksmål av länsbor.	Region Jönköpings län har påbörjat arbetet med att implementera den nya nationella strategin för främjande av hållbar utveckling för kulturella och kreativa branscher i Sverige. Detta arbete beräknas vara slutfört under det kommande året.
Få länets invånare som våra bästa ambassadörer.	Arbetet med handlingsplanen för strategin har startat efter slutkonferensen som ägde rum i augusti. Under hösten kommer arbetet att kommuniceras och presenteras.
Kultur - Stärka barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län.	Arbetet i Jönköpings län syftar till att stärka barn och ungas möjligheter att engagera sig inom kultur. Detta inkluderar initiativ som Kulturrätten och samverkan med folkbibliotek för att främja delaktighet. Trots framsteg behövs fortsatt målinriktat arbete i samarbete mellan Region Jönköpings län, kommuner, kulturaktörer och civilsamhälle för att säkerställa likvärdig tillgång till konst och kultur för alla barn och unga i länet. Revidering av strategin för barn- och ungdomskultur påbörjades under hösten 2022 med dialog och insikter om behovet av satsningar på landsbygden och samordning och implementering av barnkonventionen. Arbetet kommer att slutföras under 2023. Föreställningar som Strike, Skolgårdslive och Eldfågeln har spelats för skolklasser och fler föreställningar planeras inom ramen för barnkulturpengen. Workshopmöjligheter och interaktivitet uppmuntrar barn och unga att delta i kulturella

Uppdrag	Analys
	aktiviteter.
Kultur - Utveckling av kulturens infrastruktur i länet.	En kartläggning av den kulturella infrastrukturen i Jönköpings län har påbörjats och kommer att vara en viktig del av analysen av kulturens förutsättningar i länet. Kartläggningen kommer i första hand att användas internt inom utvecklingsuppdraget och kommer att omfatta mötesplatser för upplevelser och skapande, utbildningar och aktörer inom Kulturella och Kreativa Branscher (KKB). För att ge en komplett bild kommer kartläggningen också att belysa befolkningsmängd, utbildningsnivå och socioekonomiska förutsättningar. Arbetet förväntas pågå under hela kulturplanperioden 2023-2025.
Kultur - Utveckla, stödja och främja det fria kulturlivet	Dialogen med länets kulturliv fortsätter genom regelbundna möten med aktörer inom kultursamverkansmodellen, kommunerna och de fria kulturaktörerna inom olika konstområden. Årliga konstområdesdialoger äger rum i oktober/november. Under 2023 har tre nya dialogforum startats: Snacka dans, Mötesplats barnkultur och nätverk för litterära arrangörer i länet. Filmområdets nätverksträffar och dialog med filmare har återupptagits efter ett uppehåll 2022. Projektet Dans Spira Extended med Spiras egna ensemble, bestående av nyexaminerade professionella dansare. Sammanlagt deltog 207 unga dansare i dessa workshops. I höst kommer de lokala körerna Jönköpings Kammarkör och Kristine Kammarkör att delta i en allahelgonkonsert med Jönköpings Sinfonietta i Kristine kyrkan. Dessutom kommer Ung scen Spira att arrangeras under höstlovet, vilket är en slags scenskola riktad till unga mellan 13-26 år. Poesi kommer också att inkluderas genom Kultur på lunchen, där föreningen Internationell poesifestival Jönköpings län kommer att hålla sin internationella poesifestival med tio olika poeter i september.
Kultur - Utveckla former som ger alla möjligheter att delta i och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.	För 2023 har verksamhetsbidrag, projekt- och produktionsbidrag beslutats. Olika produktioner har framförts både för barn och vuxna, både på Spira och på turné. Åtta av länets kommuner har besökts hittills under året, vilket innebär att 11 av länets kommuner har nåtts av Spiras produktioner. Spira kommer att ha inkluderat samtliga scenkonstformer fram till slutet av 2023, inklusive opera, musik, teater, musikal, dans, cirkus samt poesi och ståupp-komedi.
Kultur - Under 2023 ses principerna för prissättningen vid Kulturhuset Spiras över.	En översyn gjordes i samband med att förslag till principer och priser lämnades som underlag till budget 2024. Detta förslag beslutades av Regionfullmäktige i augusti.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Publik Smålands Musik och Teater	35 000	41 799 	SMOT har hittills nått 41 799 personer på Spira och på turné, vilket är över målvärdet för perioden. Repertoaren har bjudit på både spets och bredd i form av barnkultur, klassisk musik, dans i Spira och på turné. Den nya produktionsplaneringen har varit lyckad för att hitta en bra balans i publiktal och hållbart arbete.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Publik vid föreställningar för barn och ungdom	12 500	11 014 	Till och med augusti har SMOT nått 11 000 barn, i Spira och på turné. Den differens som finns mellan målet och utfall är möjligt att hämtas upp under året. SMOT:s barnproduktioner har bättre täckning i länet i år jämfört med föregående år. Produktionerna som varit på turné är Strike, Identitetsakuten och Skolgårdslive.

Framgångsfaktorer: Ett demokratiskt och jämställt samhälle

Uppdrag	Analys
Utveckla arbetet med att minska oskäliga skillnader i samhället som beror på kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung.	Det pågår insatser för att främja jämställdhet genom mobilisering och stöd. Jämställdhetsperspektivet är en viktig faktor som kontinuerligt beaktas i utformningen av styrande dokument och bedömningen av projekt som Region Jönköpings län medfinansierar. Region Jönköpings län fortsätter att stödja initiativet "Årets unga ledande kvinna" och samarbetar med Länsstyrelsen i arbetet med webbplattformen JÄJ.
Löpande insamling av data för att följa utvecklingen för att säkerställa att jämställdhetsmålen nås.	Viss insamling av data sker men fortsatt utveckling krävs. Planen är att kartlägga förutsättningarna och skapa en struktur för att kontinuerligt övervaka utvecklingen inom jämställdhetsområdet i länet.

Process och produktion

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Upprätta testbäddar för länets kommuner för att stödja hållbar digital utveckling.	Region Jönköpings län deltar aktivt med kunskap kopplat till digitaliseringsuppdraget.
Utveckla formerna för att skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd inom arbetet för digitaliseringsstrategin.	Arbetet med att etablera en kunskapsplattform som syftar till att inspirera och tillhandahålla relevant forskningsbaserad kunskap till aktörer i länet fortsätter. Det inkluderar även bidrag till den interna digitaliseringsutvecklingen inom Region Jönköpings län.
Kultur - Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur.	En kartläggning av spelkulturen i länet pågår. Detta planeras att fortsätta under 2024. Ett mål är att förbättra och främja kommunikationen av det konst- och kulturfrämjande uppdraget. Denna insats förväntas bidra till ökad medvetenhet om de positiva effekterna av kulturverksamheten inom regionen.

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag	Analys
Ta fram en regional utbildningsstrategi utifrån hela länets behov.	Ett omfattande arbete för att stärka behovsanalysprocessen pågår. Denna analys används som grund för fortsatt dialog med kommuner, andra utbildningsaktörer och näringslivet för att identifiera utbildningsbehoven i länet.

Uppdrag	Analys
	<p>Kompetensbarometern i Jönköpings län har utvecklats och planeras att lanseras i början av september. Den kommer att uppdateras årligen.</p> <p>Dessutom deltar Region Jönköpings län i länets kommuners arbete med att utveckla regional planering och dimensionering av gymnasie- och vuxenutbildning.</p> <p>Region Jönköpings län är aktivt engagerad i hela processen kring utbildningsbehoven i länet.</p>
<p>Ta initiativ till att skapa ett kompetensråd.</p>	<p>Kompetensrådet etablerades i juni 2023 där ingår representanter från länets kommuner, YH-utbildare, Jönköpings University samt Region Jönköpings län. En avsiktsförklaring har tagits fram som ska fastställas i september. Kompetensrådet kommer att ha en viktig roll för hur aktörerna på bästa sätt kan arbeta med regional kompetensförsörjning.</p>
<p>Kultur - Skapa bättre förutsättningar att verka som professionell kulturutövare i länet.</p>	<p>En översyn av kulturbidragen planeras att genomföras under hösten. Syftet med denna översyn är att säkerställa att bidragsreglerna och ansökningsprocessen inte påverkar konstens tematik, form eller uttryck genom politisk styrning. Dessutom övervägs möjligheten att införa nya bidragsformer, såsom medverkansersättning för utställningsaktörer enligt kulturplanen.</p> <p>Professionella konstnärer och utövare gynnas genom kunskapsöverföring inom olika konstområden.</p>
<p>Kultur - Utveckla hållbara strukturer för samråd, samverkan och dialog mellan aktörer inom kulturområdet.</p>	<p>Under våren har dialoger hållits med aktörer inom kultursamverkansmodellen och fokus har varit på att utforma nya verksamhetsuppdrag relaterade till Kulturplanen 2023-2025. Inom ramen för initiativet "Mer bibliotek" bedrivs ett utvecklingsarbete med syfte att identifiera och utveckla nya samarbetsformer mellan länets folkbibliotek. Målet är att effektivisera resursanvändningen för att kunna bibehålla och förbättra servicen för besökarna. De årliga konstområdesdialogerna genomförs i november</p>
<p>Kultur - En hållbar utveckling i Sydsverige till förmån för hela landet.</p>	<p>Samarbetet inom de olika konstområdena inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige (RSS) har under året fortsatt att främja den interregionala samverkan och har bidragit till utvecklingen av konstområdena i Jönköpings län. Detta gäller särskilt inom områdena biblioteksutveckling, bild och form, dans, film, Hemslojd och litteratur.</p> <p>Ett konkret exempel på detta är projektet "Bästa biennalen," som skapar möjligheter för barn och unga att uppleva konst. Inom Jönköpings län är det tio arrangörer som kommer att arrangera evenemang i nio kommuner under perioden 21 oktober och den 5 november.</p>
<p>Kultur - Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.</p>	<p>Under årets inledning förbereddes mottagandet av Region Jönköpings läns fjärde fristadskonstnär. Tyvärr blev denne konstnär arresterad vid utresan till Sverige och senare dömd till fängelse. Region Jönköpings läns upprätthåller nära kontakt med konstnären, vars dom ännu inte har verkställts. Löpande kommunikation pågår också med International Cities Of Refuge Network (ICORN) i detta ärende.</p> <p>Biblioteksutveckling deltar i projektet "Biblioteken som tankesmedjor," i samverkan med andra regionala biblioteksverksamheter i Skåne, Halland, Blekinge, Kronoberg och Kalmar län. Pilotbibliotek, inklusive Habo och</p>

Uppdrag	Analys
	Vaggeryd från Jönköpings län, kommer att testa nya metoder för att utveckla demokratiuppdraget i en digital samtid under perioden 2023-2024. I november planeras ett arrangemang med temat "Röster om yttrandefrihet" där Region Jönköpings län kommer att fira 10 år som medlem i ICORN.
Nomineringar till programråd för yrkesprogram inom gymnasieskolan.	Detta arbete ännu inte påbörjats i avvaktan på Kompetensrådet, som nu har startat och arbete kan därför påbörjas under hösten.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag	Analys
Utbildning - Utveckla formerna för att livsmedel som producerar på våra naturbrukscentrum kan användas i Region Jönköpings läns livsmedelsförsörjning.	Sonderingar pågår för att värdera möjligheten att initiera ett genomförandeprojekt under hösten 2023.

Framgångsfaktorer: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag	Analys
(ANA, TIM) Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och om EU:s fonder.	Information om EU och EU:s fonder, har fortsatt att mobiliseras under den nya programperioden. Detta sker genom olika möten, nätverkssammanträden samt generell och riktad information som tillhandahålls till aktörer i länet.
Främja och delta i kulturellt samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen om kulturens och bildningens möjligheter och utveckling.	Inom kulturutveckling har alla konst- och verksamhetsområden aktivt deltagit i olika interregionala och nationella samverkansforum och nätverk. Detta har stärkt arbetet med att främja och utveckla kulturlivet i Jönköpings län. Konkret har den bidragit till ökad kunskap inom exempelvis publikutveckling och påverkansarbete, fördjupad dialog med statliga kulturmyndigheter, etablerade samarbeten inom RSS, förbättrad talangutveckling samt främjat forskning och samverkan med kultursektorns olika aktörer i länet.

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Uppdrag	Analys
Utbildning - Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.	Rektor med stöd av elevhälsan utvärderar löpande på både individ- och gruppnivå var stödinsatser får störst effekt. Personal som speciallärare och elevassistenter flyttas och nyttjas efter behov och prioritering.
Utbildning - Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.	Respektive skola hanterar denna målsättning där skolorna gör anpassningar och erbjuder stöd för de elever som är i behov av det.
Utbildning - Utbildningar anpassade efter näringens behov ska erbjudas.	Region Jönköpings läns två naturbruksskolor arbetar ständigt med att förbättra sitt utbildningsutbud inom den gröna näringen. Genom regelbundna dialoger med branscherna i de lokala programrådena försöker man identifiera och svara upp mot de specifika behoven inom näringen.

Uppdrag	Analys
	<p>Naturbruksskolorna erbjuder även olika vuxenutbildningsprogram och målet är att utveckla dessa ytterligare. Dialogen med Jönköpings kommun, om att utöka samarbetet för att inkludera utbildningar inom lantbruket förutom den befintliga trädgårdsutbildningen, är ett pågående projekt vid naturbruksskolan i Tenhult. Stora Segerstads naturbrukscentrum erbjuder redan olika vuxenutbildningar.</p> <p>Metoder och rutiner för utfodring, skötsel och djurhälsoplaner på naturbruksskolorna förbättras kontinuerligt. Skolorna har för närvarande en hög standard för djurvälstånd, vilket också återspeglas i statistiken från slakterier och mjölkleveranser.</p> <p>Investeringar krävs i delar av verksamheten på Stora Segerstad för att bibehålla en god djurhållning.</p>
Utbildning - Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud.	En verksamhetsinriktning finns framtagen för de kommande åren och beslutades i samband med det nya samverkansavtalet som började gälla 2023.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag	Analys
Kultur - Främja utveckling av berörda konst- och bildningsområden.	Kulturforum 2023 genomfördes i våras och hade inspiration och nätverkande som ledord. Ett av resultaten av årets Kulturforum blev att fler aktörer i länet kommer att medverka i Bästa biennalen, ett konstarrangemang för barn och unga i länets kommuner.

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag	Analys
Utbildning - Tillvarata den pedagogiska kompetensen.	Vid alla nyanställningar är målet alltid att anställa behörig personal. Respektive skolas ledning arbetar kontinuerligt utifrån denna målsättning och erbjuder obehörig personal kompletterande utbildning om/när det är aktuellt.

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödande arbete

Uppdrag	Analys
Utveckla formerna för att tillämpa aktuell forskning.	Vinnova har beviljat Region Jönköpings län processtöd för att utveckla ett hållbart ekosystem för näringslivsutveckling. Med detta arbete tas nu nästa steg i processen att utveckla en samverkansplattform mellan akademien, forskningsaktörer, näringsliv och Region Jönköpings län. Keystone team är den nya benämningen på samverkansplattformen. Arbetet kommer att påbörjas under september månad.
Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt	Region Jönköpings län ska implementera strategin för smart specialisering och förtydliga åtgärder utifrån

Uppdrag	Analys
näringsliv i hela länet genom smart specialisering.	transformationsanalysen som har genomförts inom Småland och öarna. Ett gemensamt projekt planeras.
Arbeta för att fler företag ägs av kvinnor eller där VD:n är en kvinna.	Under 2022 inleddes ett samarbete med Almi, Science Park, Jönköping University och kommunernas representanter för att stärka den regionala utvecklingen. Våren 2023 valdes Region Jönköpings län ut av Vinnova för att delta i pilotsatsningen "Keystone-team.". Piloten syftar till att skapa ett ekosystem för näringslivsutveckling. Region Jönköpings län har också gått in som aktiv partner i arbetet med Årets unga ledande kvinna.
Arbeta för att öka andelen kvinnor i bolagsstyrelser.	Region Jönköpings län är en aktiv partner i arbetet med Årets unga ledande kvinna. I detta arbete ingår att uppmärksamma årets styrelsetalang. Dialog pågår med Science Park och Handelskammaren om hur vi tillsammans kan utveckla det gemensamma arbetet.
Arbeta för att fler företag startas och stimulera nya näringar.	Region Jönköpings län har beviljat länets två Nyföretagarcentrum varsitt tvåårigt pilotprojekt i syfte att främst öka den digitala närvaron av deras verksamhet i hela länet. Projekten riktar sig särskilt till målgrupperna utlandsfödda personer, kvinnor och ungdomar. Under hösten ska samtal inledas om hur arbetet kan drivas vidare när projektiden är slut.
Stödja affärs- och kompetensutveckling för företagare på landsbygden.	Region Jönköpings Län stödjer företagare på landsbygden genom att bevilja och betala ut stöd. Tillväxtverkets beviljade anslag på 2,3 mnkr för grön- och digital omställning samt internationalisering har behandlats. Ytterligare cirka 400 tkr har lovats för internationalisering. Resten av året kan stöd fortfarande beviljas, men nu på 1:1-anlaget med en maxgräns på 150 tkr per företag. Beslut om stöd för produkt- och tjänsteutveckling samt verifieringsmedel pågår också med stöd från Almi. Dessa insatser ökar företagets konkurrenskraft.

Framgångsfaktorer: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys

Uppdrag	Analys
(ANA,TIM) Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning.	Arbetet planeras att påbörjas under hösten 2023.
(ANA,TIM) Utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering.	Ett omtag av arbetet kommer att ske under hösten. Arbetet kommer att fokusera på att lägga en grund för uppföljning och indikatorer i samklang med Region Jönköpings läns uppföljningssystem.
(ANA,TIM) Utveckla analys- och prognosarbetet.	Formerna för fortsatt samverkan med Jönköping University har utvecklats under våren. Nya verktyg i form av länsbarometern har införts och ett nytt verktyg för portföljstyrning är under utveckling.

Framgångsfaktorer: Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet

Uppdrag	Analys
Årlig prognos över kompetensbehov i länet på kort och lång sikt.	Region Jönköpings län har identifierat det regionala kompetensbehov och nu planeras en utvärdering av arbetssättet för att förbättra analysen av kompetensbehov inför 2024. Samtidigt har arbetet med en framtidsspaning påbörjats, inklusive omvärldsbevakning, för att analysera hur andra regioner och aktörer har utvecklat sina rapporter om framtidsspaning.
Konkretisera den roll som folkbildningens aktörer kan spela i det regionala kompetensförsörjningsarbetet.	Arbetet med att definiera mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet har påbörjats med en ökad tydlighet kring Region Jönköpings läns skolors insatser som bidrar till att stärka länets kompetensförsörjning genom utbildnings- och folkbildningsinsatser.
Kartlägga hur länets kommuner arbetar med lärcentra och hur Region Jönköpings län kan stödja arbetet.	Det är planerat att informera komvuxcheferna om resultaten av den regionala SYV-barometern som grundar sig i ungdomsbarometern och den kommande regionala kompetensbarometern. Detta initiativ syftar till att stärka och förbättra arbetet inom de kommunala lärcentra.
Arbeta för att det livslånga lärandet möjliggörs genom olika lokala och regionala modeller.	Kontinuerligt arbete sker i samverkan mellan länets olika aktörer, vilket exempelvis möjliggör dialog om folkbildningsorganisationernas verksamhet i länet. Det inkluderar information om projektutlysningar inom Europeiska socialfonden för att främja livslångt lärande.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	18 806 tkr 	Regional utveckling (ANA) +18,8 mnkr A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+10,2 mnkr) B. Regionövergripande ANA (+ 8,6 mnkr)

A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+10,2 mnkr)

Verksamhetsområdet har en positiv budgetavvikelse på ca 10,2 miljoner kronor efter augusti månad.

Folkhögskolornas budgetavvikelse är negativ och uppgår till -1,0 miljoner kronor och beror bland annat på högre kostnader för livsmedel, negativ resultatpåverkan med anledning av lägre slutreglering än beräknat avseende år 2022 för statsbidrag och mobilitetsstöd.

Verksamheten vid SMOT uppvisar en positiv budgetavvikelse med 0,4 miljoner kronor. Den förklaras främst av lägre lönekostnader för musikerna med anledning av låg sjukfrånvaro och vakanta tjänster.

Sektionen för kulturutveckling, kulturbidrag och gestaltning samt kulturprojekten visar en positiv budgetavvikelse med ca 7,1 miljoner kronor. Detta beror framförallt på det tillskott i budget med 6,0 miljoner kronor för kulturplanens implementering som inte är fördelat än. Dessutom är det lägre personalkostnader än budget med anledning av vakanser samt högre statsbidrag än budgeterat.

De administrativa gemensamma kostnaderna för verksamhetsområdet visar en positiv budgetavvikelse på 3,7 miljoner kronor och beror bland annat på vakanser samt att kostnaderna för mobilitetsersättning

till folkhögskolor utanför länet och bidrag till länets rörelsefolkhögskolor är lägre än periodiserad budget.

Naturbruksskolorna är inte anslagsfinansierade och respektive skolas resultat balanseras vid årets slut som möter tidigare års upparbetade resultat.

B. Regionövergripande ANA (+ 8,6 mnkr)

Den positiva budgetavvikelsen med ca 8,6 miljoner kronor förklaras genom att regionala utvecklingsmedel inte är nyttjade i nivå med budget. Nämndens egna kostnader visar en liten negativ avvikelse med anledning av högre kostnader i samband med en ny mandatperiod.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Prognos	0 tkr	13 500 tkr 	Regional utveckling (ANA) +13,5 mnkr A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+9,8 mnkr) B. Centrala anslag (+3,7 mnkr)

A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+9,8 mnkr)

Prognosen för helåret 2023 för verksamhetsområdet visar ett sammantaget budgetöverskott på 9,8 miljoner kronor, vilket är ca 0,4 miljoner kronor lägre jämfört med utfallet efter augusti månad.

Folkhögskolornas prognos visar +/- 0. Vissa vakanser och sjukskrivningar medför ett visst budgetöverskott för personalkostnader men det möts upp av bland annat högre kostnader än budgeterat för livsmedel, engångskostnad för låssystem på en skola samt lägre statsbidrag och övriga intäkter.

Helårsprognosen för SMOT visar på en positiv budgetavvikelse med 0,7 miljoner kronor. Detta beror framför allt på lägre personalkostnader för musikerna.

Prognosen för sektionen för kulturutveckling visar en positiv avvikelse motsvarande 7,0 miljoner kronor. Den främsta anledningen är att den utökade budgeten för kulturplanens implementering inte kommer att fördelas/förbrukas i sin helhet under året. Arbete pågår för att se var den budgeten gör störst nytta. Dessutom har sektionen beräknat lägre personalkostnader med anledning av vakanser samt högre intäkter i form av mer statsbidrag än budgeterat.

Prognosen för den centrala administrationen visar en positiv avvikelse med ca 1,0 miljoner kronor och detta beror på vakanta tjänster under året. Prognosen för olika bidrag beräknas ge en svag positiv budgetavvikelse motsvarande 0,2 miljoner kronor, vilket beror på att budgeten som avser Ung Drive inte kommer att förbrukas fullt ut i år.

Naturbruksskolornas prognos visar ett negativt resultat med ca -3,9 miljoner kronor. Underskottet kommer vid årets slut att täckas av tidigare års balanserade resultat. Skolorna arbetar med åtgärdsplaner för att få ekonomin i balans. Underskottet förklaras bland annat med stigande dieselpriiser, sänkt ersättning för mjölk samt engångssatsningar i byggnader.

B. Centrala anslag (+3,7 mnkr)

Utfallet för regionala utvecklingsmedel för helåret 2023 beror till stor del på vilka nya projekt samt övriga satsningar som kommer att beslutas under resterande del av året. Den bedömningen är svår att göra men prognosen som är lagd nu visar på en positiv budgetavvikelse med 3,7 miljoner kronor vid årets slut. Nämndens egna kostnader förväntas vara i budgetbalans vid årets slut.

LÄNSTRAFIKEN

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Uppdrag	Analys
Se över biljettsortiment och prissättning.	Ett förslag på vissa förändringar i biljettsortiment är framtaget och kommer presenteras för Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö
Prisvärt studentkort inom kollektivtrafiken.	En utredning har gjorts om att införa ett prisvärt studentkort.
Se över behovet av mer direkttrafik för arbetspendling till större arbetsplatser.	Relativt stora neddragningar gjordes i busstrafiken i länet från tidtabellskiftet i mitten av juni, vilket påverkar uppdraget.
Ta initiativ till fackligt råd.	Uppdraget/aktiviteten är planerad att göras under hösten.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel nöjda NKI - allmän trafik - alla länsbor	55 %	47 % 	Resultatet är oförändrat sedan första tertialet och jämfört med landets genomsnitt är det 5 procentenheter lägre. För att öka nöjdheten har det arbetats fram tre fokusområden: trygghet, restid och lyhörddhet som sammantaget på sikt bör förbättra resultatet för andel nöjda.
 Andel nöjda NKI - allmän trafik - resenärer	65 %	57 % 	Andel nöjda bland resenärerna har minskat med 1 procentenhet sedan första tertialet och är 2 procentenheter lägre än landets genomsnittliga resultat. För att öka nöjdheten har det arbetats fram tre fokusområden: trygghet, restid och lyhörddhet som sammantaget på sikt bör förbättra resultatet för andel nöjda
 Andel nöjda NKI - serviceresor	85 %	80 % 	Andelen nöjda inom serviceresor är på samma nivå som efter första tertialet. Jämfört med landets genomsnitt är det 2 procentenheter lägre. En orsak är att det under första halvåret varit längre svarstider än normalt för beställning av resa.

Framgångsfaktorer: Tillgänglig säker och hållbar infrastruktur

Uppdrag	Analys
Genomföra en analys om vilka ytterligare insatser som är nödvändiga för att uppnå breddbandsmålen.	Ett uppdrag är nu formerat och kommer genomföras under hösten. Fokus är att identifiera nya arbetssätt och finansieringsformer för att påskynda utvecklingen. Befintligt kartlägningsarbete som gjorts inom Regionsamverkan Sydsverige ligger till grund
Utveckla metoder och arbetsformer för, samt att genomföra cykelfrämjande åtgärder. Genomförandet ska också följas upp i ett årligt cykelbokslut.	Aktiviteterna inom den regionala cykelsatsningen drivs enligt plan. Bland annat har ett förslag till regional cykelplan tagits fram och ett regionalt cykelnätverk har etablerats. En resvaneundersökning har upphandlats. Ett projektet ”Regional cykelsatsning” har skapats för åren 2022-2024.

Uppdrag	Analys
Genomför en kartläggning och potentialstudie för regionala flygplatser.	Kartläggning och potentialstudie för Jönköpings flygplats fortsätter enligt plan. En inledande genomgång är gjord och samarbete med flygplatsen kring frågan etablerad.
Ta fram nödvändiga beslutsprocesser och studier inför kommande planeringsomgång för infrastrukturen.	Projektmedel har beviljats för att ta fram ett kunskapsunderlag kring funktionella samband med inriktning transporter. Konsult är upphandlad och slutleverans sker i början av 2024.
Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.	Projektet är inne i en intensiv fas sedan regeringen aviserade inledningen av en ny planomgång, vilket ökar möjligheten att påverka till fördel för målen inom projektet som är särskilt goda fram till våren 2024. Påverkans- och förberedande insatser har ägt rum genom anordnande av två seminarier i Almedalen med inriktning att förhandla fram en avsiktsförklaring med en grannregion samt att tillsammans med en grannregion göra en större utredningsinsats med sikte på planeringsomgång.
Genomföra en utredning kring möjligheterna att använda egen mark för upplåtelse av solceller och vindkraft.	En sammanställning av nuläget har genomförts och den är huvudsakligen baserad på de initiativ och insatser som gjorts inom Regionfastigheter. Sammanställningen visar att mycket har redan genomförts men det finns potential i fler ytor och områden som på sikt, med pågående teknikutveckling, skulle kunna bli aktuellt framöver och då särskilt solceller.
Driva på för att det ska göras en åtgärdsvalsstudie för järnvägssträckan Värnamo-Halmstad.	Behovet av en trafikslagsövergripande utredning för järnvägssträckan belyses i den regionala transportplanen för 2022-2033. Frågan att utreda bristen har lyfts av Region Jönköpings län vid ett flertal dialogtillfällen med Trafikverket. Än så länge har ingen utredning av den aktuella bristen påbörjats, varpå dialogen med Trafikverket fortsätter.
I samverkan kartlägga energiförsörjningsbehoven nu och framgent.	Som grund för det interregionala samarbetet med effektprognoser har ett avtal inom Regionsamverkan Sydsverige arbetats fram. Region Jönköpings län har gjort en juridisk bedömning och har gett klartecken att kunna signera avtalet. Avtalet förväntas kunna tecknas under hösten när samtliga regioner har gett klartecken. Arbete med dataleveranser pågår för att ta fram ett gemensamt underlag inom Regionsamverkan Sydsverige.

Process och produktion

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag	Analys
Minska vår klimatpåverkan från direkt påverkbara utsläpp med 25 procent år 2025 jämfört med 2019.	Det genomförs miljörevisioner hos trafikföretag inom alla trafikslag löpande under året.
Ökad takt i klimatmötet.	Koldioxidbudget togs fram under hösten 2022 och utgör underlag för fortsatt arbete med åtgärdsprogrammen för länets klimat- och energistrategi.
Göra separata avsiktsförklaringar med alla länets kommuner om kollektivtrafiken.	Arbetet med att ta fram avsiktsförklaringar om kollektivtrafiken i respektive kommun fortgår och genomförs med ett par kommuner i taget parallellt.

Uppdrag	Analys
Fortsätta med pilotprojekt för anropsstyrd linjelagd trafik.	Förfrågningsunderlag för konsultupphandling är påbörjat. En konsult ska därefter ta fram ett underlag för hur anropsstyrd linjelagd trafik kan organiseras.
Ta avstamp i nytt Trafikförsörjningsprogram för att få igång det kollektiva resandet efter pandemin.	Hittills i år har resandet ökat tydligt och följer i stort sett målkurvan för året. Mycket arbete läggs ner på kommunikationsinsatser med målet att öka förtroendet för, och kännedomen om, kollektivtrafiken i länet. Kommunikationsarbetet är systematiskt och planerat för varje vecka under hela 2023. Parallellt med detta genomfördes två marknadsföringskampanjer under det första tertialet 2023.
Fortsätta med upphandlings- och leveransprojekt av nya tågfordon samt bidra till arbetet med ny tågdepå.	Både tillverkningen av nya tåg samt byggnation av tågdepå i Nässjö pågår planenligt liksom projekt med fordons-IT för de nya tågen.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Antal resor	15 066 664	13 930 345 	Målsättningen för resandet är 22,6 miljoner resor i hela länet för 2023. Tom augusti är målet 15,1 miljoner resor och utfallet är ca 13,9 miljoner resor. Jämfört med samma period förra året så har resandet ökat med ca 40 procent. Ökningen i augusti jämfört med augusti förra året är 25 procent. Ökningen är störst i stadstrafiken i Jönköping men resandet ökar i samtliga trafikslag. I stadstrafiken i Jönköping används kundräkningssystemet som underlag för statistiken istället för valideringar i biljettsystemet. Under perioden jan-aug är det ca 1,7 miljoner resor fler registrerade resor i kundräkningssystemet än i biljettsystemet.

Framgångsfaktorer: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag	Analys
(ANA, TIM) Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och om EU:s fonder.	Mobiliseringen i den nya programperioden har fortsatt. Insatser sker löpande genom olika träffar och nätverk samt genom allmän och riktad information till länets aktörer.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys

Uppdrag	Analys
(ANA, TIM) Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning.	En förstudie planeras att påbörjas under hösten 2023.
(ANA, TIM) Utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering.	Ett omtag av arbetet kommer att ske under hösten. Arbetet kommer att fokusera på att lägga en grund för uppföljning och indikatorer i samklang med Region Jönköpings läns uppföljningssystem och med utgångspunkt i de nationella indikatorerna för Regional utveckling.

Uppdrag	Analys
(ANA, TIM) Utveckla analys- och prognosarbetet.	Formerna för fortsatt samverkan med Jönköping University har utvecklats under våren. Nya verktyg i form av länsbarometern har införts och ett nytt verktyg för portföljstyrning är under utveckling.
Utveckla metoder för att koppla samman regional fysisk planering och infrastrukturplanering.	Projektet för att utveckla kunskapsunderlag för funktionella samband i länet pågår enligt plan. Parallellt med att kunskapsunderlag tas fram inom projektet "Funktionella samband" arbetar Regional utveckling med en metod för att koppla ett rumsligt perspektiv till andra regionala strategiska dokument.
Undersöka förändringar av resvanor.	Planering och upphandling av resvaneundersökning pågår. Resvaneundersökningen ska genomföras under höst 2023/vår24 för att kartlägga både befintligt resande samt potentialen för hållbart resande i hela länet.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag	Analys
Genomlys resandemönster.	Resandet är nästan på samma nivåer som före pandemin. En resvaneundersökning ska genomföras under hösten 2023 för att undersöka nuvarande resvanor men också kring attityder till framtidens resande. Tillsammans med studierna kring funktionella samband bör detta ge ett mycket gott kunskapsunderlag kring befintligt och framtida resande.
Handlingsplan för ekonomi i balans	<p>Trafikutbudet har setts över i syfte att i slutet av året nå en ekonomi i balans. Trafiknerdragningar har genomförts fr o m sommaren.</p> <p>För de ökade kostnaderna för skatt på biogasbränsle finns en budgetpost avsatt i budget 2024 om skattebefrielsen inte återinförs.</p> <p>Underskottet inom serviceresor diskuteras vidare i budgetprocessen. Ett uppdrag finns i budget 2024 att se över de ökade kostnaderna för serviceresor och att vid behov revidera regelverken.</p> <p>Inom Krösatågtrafiken kommer möjligheten ses över att tidtabellslägga fler ersättningsbussar på de sträckor där många fordon är tagna ur trafik på grund av underhåll. På så vis kommer framförhållningen bli bättre för kunder och kostnaderna för ersättningsbussar bör minska.</p> <p>För att öka intäkterna är det viktigt att aktivt arbeta med åtgärder för att öka resandet. Förutom det kommer det även att arbetas mer med hur biljettkontrollerna kan effektiviseras samt i samverkan med trafikföretagen öka valideringarna ombord.</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	-26 884 tkr 	Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö (TIM) A. Länstrafiken (-26,3 mnkr) B. Regionövergripande TIM (-0,6 mnkr)

A. Länstrafiken (-26,3 mnkr)

Januari t.o.m. augusti är det en ackumulerad negativ budgetavvikelse på -26,3 miljoner kronor. Biljettintäkterna har en ackumulerad negativ avvikelse på -14,7 miljoner kronor.

Kostnadsläget är fortsatt på en hög nivå och indexpåverkan (främst ränta, KPI, HVO) i busstrafiken innebär kostnader utöver budget med ca 16 miljoner kronor. Kostnader för skatt på biogas finns med i utfallet med ca 8 miljoner kronor. Högt index och skatt på biogas kompenseras av lägre incitamentsersättningar och höga vitesbelopp från trafikföretagen. I busstrafiken är det lägre kostnader för produktionen från juni, vilket är en effekt av nerdragning av trafikutbudet enligt tidigare uppdrag för att nå en ekonomi i balans.

Krösatågen har lägre trafik kostnader och lägre kostnader för banavgifter på grund av inställd trafik, men samtidigt höga kostnader för ersättningstrafik och inhyrda fordon.

Inom Serviceresor är den negativa budgetavvikelsen ackumulerat -26 miljoner kronor vilket beror på ökade kostnader för färdtjänst och sjukresor då antalet resor ökat med ett högt kostnadsläge. Viss överkapacitet har funnits i antal fordon under sommaren, vilket bidragit till budgetavvikelsen.

B. Regionövergripande TIM (-0,6 mnkr)

Här redovisas bidrag till Jönköpings flygplats, regionala utvecklingsmedel samt nämndens egna kostnader. Regionala utvecklingsmedel (RU-medel) består av två delar, dels en budget för TIM nämnden och dels en för ANA nämnden. Hittills i år har fler projekt och ärenden skrivits fram som rör TIM nämndens område vad gäller finansiering med RU-medel än vad som ryms inom den fördelade budgeten för TIM. Däremot är det positiv budgetavvikelse för ANA:s del av RU-medel som täcker detta belopp och lite till. Nämndens egna kostnader visar på en liten positiv budgetavvikelse. Budgeten för bidraget till Jönköpings flygplats räknades upp med fastställt budgetindex men bidraget som betalas ut är ett fast belopp vilket ger en positiv budgetavvikelse.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Prognos	0 tkr	-53 900 tkr 	Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö (TIM) A. Länstrafiken (-52,4 mnkr) B. Centrala ansvar (-1,5 mnkr)

A. Länstrafiken (-52,4 mnkr)

Prognos på budgetavvikelse på helåret är minus 52,4 miljoner kronor. I prognosen räknas med fortsatt underskott på biljettintäkter, men med något lägre avvikelser under hösten än hittills i år.

På kostnadssidan är antagandet att indexutvecklingen ökar något under hösten, till följd av ökade el, ränte- och drivmedelskostnader. Det är också räknat med effekt av nerdragningar i trafiken från sommaren. I prognosen är det räknat med kostnader för införandet av skatt på biogasbränsle med ca 12,7 miljoner kronor för helåret.

Inom Krösatågen förväntas fortsatt ökande kostnader för ersättningstrafik, tillsammans med kostnader för inhyrda extrafordon och höga priser på drivmotorström jämfört med budget.

För Serviceresor antas nuvarande nivåer på resandet och nuvarande ökningstakt på kostnaderna även under hösten.

Prognosen efter tertial 2 visar på en lägre budgetavvikelse än efter tertial 1 vilket beror på en gynnsammare utveckling av biljettintäkter och lägre indexutveckling samt lägre kostnader för incitamentsersättningar till trafikföretag.

Prognos uppdelat på resultatenheterna är:

RE allmän trafik -15 miljoner kronor

RE serviceresor - 41,7 miljoner kronor

RE stab, ekonomi, marknad +4,3 miljoner kronor

Summa - 52,4 miljoner kronor

B. Centrala ansvar (-1,5 mnkr)

För regional utveckling avsätts i Region Jönköpings läns budget så kallade RU-medel och de beslutas av både ANA och TIM beroende på projektets eller satsningens innehåll. Den budget för RU-medel som är fördelad till TIM 2023 beräknas inte täcka besluten i år utan det prognostiseras en negativ budgetavvikelse med -1,9 miljoner kronor. Detta inryms dock inom den totala budgeten för RU-medel. Positiv budgetavvikelse 0,2 miljoner kronor beräknas för bidraget till Jönköpings flygplats och beror på en uppräknig av budget men inte av bidraget som inte räknas upp med index. Även nämndens egna kostnader beräknas lämna en positiv budgetavvikelse med 0,2 miljoner kronor.

FOLKHÄLSA OCH SJUKVÅRD

Folkhälsa och sjukvård har verksamhet inom områdena medicinsk vård, kirurgisk vård, psykiatri, rehabilitering och diagnostik, primärvård och folk tandvård. Andra områden där uppdrag finns är inom folkhälsa, ehälsa, patientsäkerhet samt kris och katastrofberedskap.

Under första två tertialen har stort fokus legat på samarbetet med kommunerna i satsningen på "Bästa platsen att leva på". Implementeringen av patientkontrakt har fortsatt och antalet överenskommelser mellan vården och patienterna har ökat. Även arbetet med uppbyggnaden av läns gemensamma programområden och införande av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp har fortsatt.

Ett aktivt arbete pågår för att förbättra tillgängligheten. Det finns fortfarande mycket att göra för att minska värdköerna. Samtidigt har Region Jönköpings län bland den bästa tillgängligheten i landet. En primär nivå för barn och unga, 6-17 år, med lindriga och medelsvåra psykiska besvär och psykiatriska tillstånd har startats inom barn- och ungdomshälsan för att avlasta barn- och ungdomspsykiatrin.

Rutinen för sömlösa övergångar är implementerad i hela organisationen. Såväl i primärvården som den övriga specialistvården och information om de nya arbetssätten är väl spridda. Uppföljning sker kontinuerligt.

Användning av webbtidbok, ny- och ombokning och avslutade ärenden i 1177 vårdguidens e-tjänster ökar, men inte i den takt som önskas så detta är ett fortsatt fokusområde. En pilot för 1177 Direkt, som är ett verktyg för symtombedömning, hänvisning och chat, har startat på 4 vårdcentraler och breddinfördande till alla vårdcentraler samt 1177 på telefon planeras under hösten. Även en pilot för organiserad prostatacancer testning startade i april och har nu efter sommaren fortsatt med att skicka ut förfrågningar om att delta till ytterligare 2 000 män.

Under sommaren påbörjades arbetet att planera för höstens vaccinationskampanj som kommer ske samordnat för både pneumokockvaccin, covid-19- och influensavaccin. Informationsbrev kommer att skickas ut till alla över 65 år.

Ett arbete har initierats för att se över hela det akuta somatiska flödet, från hur man söker vård till utskrivning från sjukhuset. Fysiska vandringar i akutprocessen med start på 1177 på telefon, akutmottagningar och vårdavdelningar på de tre sjukhusen samt primärvården har genomförts. Analys av vandringarna och planering av det fortsatta arbetet pågår.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Uppdrag	Analys
Fortsätta implementeringen av Patientkontraktet som innebär en gemensam överenskommelse mellan patient och vårdgivare.	Andel patienter med en kronisk sjukdom som har en dokumenterad överenskommelse fortsätter att öka. Region Jönköpings län lyfts fram i socialstyrelsens rapport om uppföljning av nära vård som ledande inom arbetet med Patientkontrakt. Arbetet fortsätter att fokusera på analys av överenskommelse med syfte att lära och utveckla samskapandet. Det görs journalgranskningar av innehållet och resultatet diskuteras på respektive klinik.
Öka patientens kunskap genom utveckling och införande av patientens kunskapsstöd. Inklusiva mötesplatser och hälsocaféer i alla tre länsdelar.	Patientens kunskapsstöd som en del i införandet av Patientkontrakt fortsätter i gemensam pilot inom sydöstra sjukvårdsregionen. Piloten följs även från Sveriges kommuner och regioner, eftersom syftet är att projektet ska leda fram till en generell modell för att på sikt spridas storskaligt.

Framgångsfaktorer: God tillgänglighet

Uppdrag	Analys
Förbättra tillgängligheten till vården utifrån systemmätetal och mål för verksamheterna.	Tillgängligheten till vården är inom de flesta områden fortsatt en utmaning, även om vi i nationella jämförelser är bland de bästa i riket. Brist på kompetens och ett ökat inflöde anges som skäl. Exempel på åtgärder för att förbättra tillgängligheten är digitala besök, teambedömningar i tvärprofessionella team, öppen mottagning, triagering till rätt yrkeskategori, kortare behandlingsserier, kortare besöksstider och mer individualiserad vård. Patienternas egen kraft och ansvar för sin sjukdom tas på ett systematiskt sätt tillvara. Flera verksamheter flaggar för att tillgängligheten förbättrats och ett aktivt arbete pågår även med Kapacitets- och produktionsstyrning.
Arbeta aktivt med att uppnå bemanningsmålet inom primärvården med ett genomsnitt med 1500 listade patienter per distriktsläkare.	Bemanningen är för närvarande ojämn i länet med generellt god bemanning i norra länsdelen medan södra och östra länsdelarna har ett sämre läge. En modell är framtagen för inventering av läkarbemanning två gånger per år. Syftet är att Region Jönköpings län som huvudman ska kunna följa utvecklingen av läkare i primärvården utifrån det långsiktiga målet att nå Socialstyrelsens riktmärke för fast läkarkontakt.
Arbeta aktivt med att ta hand om den uppskjutna vården och säkra tillgängligheten till operation genom att förstärka de egna resurserna.	Flera av verksamheterna inom kirurgisk vård har under våren regelbundet gjort extrainsatser för att korta köerna och detta fortsätter även under hösten. Primärt handlar det om extramottagning för nybesök och mindre mottagningsoperationer på helger.
Samverka kring den uppskjutna vården inom sydöstra sjukvårdsregionen i syfte att förbättra tillgängligheten till behandlingar och operationer	Återkommande möten inom Sydöstra sjukvårdsregionen genomfördes under tertiäl 2 med syfte att fördela operationer och avlasta den högspecialiserade vården. Ett fåtal ingrepp har flyttats från Östergötland till Region Jönköpings län inom ramen för detta arbete, men målet är att öka denna volym.
Under mandatperioden ska Region Jönköpings län säkra akutvårdkedjan för att patienter ska få ett snabbare och säkrare omhändertagande i hela länet.	Ett förbättringsarbete avseende akutprocessen är påbörjat. Samtliga verksamhetsområden är delaktiga. En första analys är genomförd avseende besöken på akutmottagningarna i länet. Fysiska vandringar i akutprocessen på 1177 på telefon, akutmottagning och vårdavdelning på de tre sjukhusen samt primärvården har ägt rum/kommer äga rum de närmaste veckorna.
Arbeta aktivt inom ambulansverksamheten att uppnå uppsatta mål för prio 1 larm.	Antalet prioritet 1 uppdrag har minskat med 1 procent (141 uppdrag) jämfört med motsvarande period föregående år. Inom- och utomlänstransporter mellan vårdinrättning tar en stor del av ambulanssjukvårdens resurser, cirka 9 procent av totalt antal uppdrag. Totalt har antalet uppdrag ökat med 0,5 procent (162 uppdrag). Ambulanssjuksköterska har jobbat på SOS Alarm och då stöttat SOS-alarms personal i arbetet med dirigerings/logistik avseende utomlänstransporter, vilket har haft en positiv effekt på tillgänglighet. Beslut om en fortsättning är fattat inför 2024.
Arbeta aktivt med att förbättra tillgängligheten till utredning och behandling inom barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomshabiliteringen samt tillgängligheten till barn- och ungdomshälsan.	Barn- och ungdomshälsan (BUH) och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har under andra tertiålet fortsatt arbetet med successiv överflyttning av patienter som inte bedöms vara i behov av specialiserad vård utan kan få stöd via den primära nivån. En väg in, barn och unga, psykisk hälsa har sedan i maj i större omfattning triagerat barn till primär nivå inom BUH utifrån nya gränssnitt. I dagsläget ses en god

Uppdrag	Analys
	tillgänglighet inom första linjen samt den primära nivån inom BUH.
Utveckla primär nivå för omhändertagande av barn- och ungdomars psykiska hälsa.	En primär nivå för barn och unga, 6-17 år, med lindriga och medelsvåra psykiska besvär och psykiatriska tillstånd har startats inom barn- och ungdomshälsan. I augusti fördelades 74 procent av inkommande vårdbegäran (exklusive remisser mellan BUP och BUH) till BUH, resterande 26 procent till BUP.
Fortsätta bygga ut utredning och behandling för neuropsykiatri hos barn och unga.	Utvecklingsarbete pågår inom flera områden för att öka egen kapacitet för utredning och behandling för neuropsykiatri. Arbetet med att förbättra tillgängligheten till utredning sker både med egna resurser och köpta utredningar. I dagsläget behöver egen kapacitet prioriteras för att ta hand om behandling efter utredning. Utmaningar finns avseende rekrytering för att förstärka egen utredningskapacitet, framförallt psykologer. Att starta primär nivå för barn och unga med psykisk ohälsa blir strategiskt viktigt för att frigöra resurser på BUP att öka den egna kapaciteten att genomföra fler utredningar och korta köer till behandling.
Starta en elevhälsocentral tillsammans med Jönköpings kommun.	Arbetet med införande av elevhälsocentraler går framåt. Piloten ska genomföras under ett år med start i augusti 2023. Eleverna på de fem skolorna som tillhör piloten kommer få en enkät som ska fungera som en baslinjemätning.
Förbättra tillgängligheten till folktandvården och specialisttandvården.	Inom allmäntandvården pågår en översyn av köer avseende nya patienter. En prioriteringsordning är framtagen som nu används. Även inom specialisttandvården har ett arbete startat kring prioritering och klassificering av remisser. Arbetet har resulterat i en prioriteringsordning som införs fullt ut 1 januari 2024. Tillgängligheten till specialisttandvården mäts på samma sätt som tillgänglighet till sjukvården. Utfallet är fortsatt lågt och arbetet fortgår inom de olika specialiteterna att förbättra tillgängligheten. Tillgängligheten skiljer sig dock markant åt mellan olika specialiteter och vissa kliniker uppfyller tillgänglighetsmålet väl. Överlag syns en tydlig och konstant förbättring sedan augusti 2022.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar.	90 %	85 % 	Resultatet är i nivå med augusti 2022. Det ser ändå ut som en något högre nivå av måluppfyllelse är etablerad. Samtidigt är den en stor variation mellan de olika vårdcentralerna.
 Faktisk väntetid till första besök inom 60 dagar i specialiserad vård nationell rapportering.	80 %	69 % 	Resultatet är bättre än augusti 2022. Sedvanligt sämre utfall i augusti jämfört med övriga månader under året. Arbeten som pågår för att förbättra tillgängligheten är kapacitets- och produktionsstyrning (KPS) som inkluderar exempelvis handlingsplaner, extrainsatser för vissa patientgrupper, initiativ inom ehälsa med mera.
 Genomförda återbesök inom medicinskt måldatum	90 %	78 % 	Det samlade resultatet har legat mellan 76-80 procent sedan juni 2020, mycket liten variation. Däremot är variationen stor mellan olika verksamheter.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Faktisk väntetid till operation/åtgärd inom 60 dagar, specialiserad vård	80 %	73 % 	Resultatet är betydligt bättre än augusti 2022, men sämre än 2021. Som alltid är det betydligt fler som väntar i augusti jämfört med maj. Det krävs extra insatser under hösten för att nå målet.
 Tid till ambulans - andel prio 1 larm inom 20 minuter	80 %	71 % 	Tillgängligheten uppgår till och med andra tertiet till 71 procent. Tillgängligheten har varit stabil runt 72 procent de senaste 7 månaderna. Det pågår flera åtgärder inom ambulansen för att förbättra tillgängligheten, exempelvis har ett försök gjorts med en ambulanssjuksköterska som jobbat på SOS Alarm för att stötta i arbetet kring omdirigering och logistik. Försöket har varit positivt och kommer permanentas.
 Täckningsgrad för den uppsökande verksamheten (munhälsobedömningar)	70 %	64% 	Av de personer som har "Intyg om nödvändig tandvård" och som önskat få (3 730) munhälsobedömning utförd har 64 procent fått det (2 393). Munhälsobedömningar ska ske fortlöpande under året och 33 av 63 område har inte uppnått 70 procent samtidigt som 8 område nått över 90 procent. Munhälsobedömningar har inte fullt ut kunnat prioriteras på grund av tjänstledighet, föräldraledighet och semesterar.
 Andel berättigade till nödvändig tandvård som fått den utförd	53 %	52 % 	Av totalt 5 901 berättigade personer har 3 073 fått behandling utförd (52 %). Män 1 378 (52 %), kvinnor 1755 (53 %). Folk tandvården har behandlat 3 465 (59 %) personer och den privata tandvården 1 466 (25 %).
 Allmäntandvård: Andel revisionspatienter i tid till undersökning och behandling	90 %	70 % 	Tillgänglighetsmålet är 90 procent, "mindre än tre månader försenad till planerat revisionsdatum". Av Folk tandvårdens 26 kliniker klarar 8, 31 procent (2022: 31 %) tillgänglighetsmålet. Av 50 privata tandvårdsmottagningar har 39 svarat och av dem klarar 38, 98 procent (2022: 97 %) tillgänglighetsmålet.
 Tillgänglighet specialisttandvård inom 60 dagar efter remiss	80 %	57 % 	Tillgängligheten till specialisttandvården mäts på samma sätt som tillgänglighet till sjukvården. Utfallet är fortsatt lågt och arbetet fortgår inom de olika specialiteterna att förbättra tillgängligheten, framför allt inom käkkirurgiska kliniken. Tillgängligheten skiljer sig dock markant åt mellan olika specialiteter och vissa kliniker uppfyller tillgänglighetsmålet väl. Överlag syns en tydlig och konstant förbättring sedan augusti 2022. Utfallet för augusti ligger på 54 procent jämfört med 40 procent helåret 2022.

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag	Analys
Fortsätta att arbeta målinriktat i det strategiska arbetet med "Bästa platsen" för att förbättra folkhälsan hos länets invånare.	Arbetet med "Bästa platsen" för att förbättra folkhälsan hos länets invånare fortsätter och genomsyrar de flesta uppdragen som sker i samverkan med kommunerna. Gemensamma workshops genomförs tillsammans med Kommunal utveckling, Regional utveckling, Länsstyrelsen och RF/SISU för att gemensamt stödja invånarna på bästa sätt för att främja

Uppdrag	Analys
	<p>hälsan.</p> <p>Region Jönköpings län stödjer även kommuner i tidiga samordnade insatser för att främja psykisk hälsa, fysisk aktivitet och fullfölja studier.</p> <p>Spridning av arbetssättet "Förstärkt lokal samverkan" pågår som kommer innebära att mötesplatser mellan Region Jönköpings län och kommunerna kommer utvecklas utifrån lokala behov med syfte att förbättra stödet till invånarna som ges från kommun och region i samverkan.</p>
<p>Säkerställa att verksamheter som är centraliserad inom regionen, når länets invånare jämlikt.</p>	<p>En kartläggning av centraliserade länsprocesser inom berörda verksamheter planeras, för att vidta förbättringsåtgärder inom områden där resurser inte erbjuds jämlikt till invånare. Arbetet har påbörjats inom vissa verksamheter.</p>
<p>Fortsätta integrationsarbetet genom bland annat hälsokommunikatörernas insatser och spridning av konceptet med hälsoguider till fler kommuner.</p>	<p>Region Jönköpings läns arbete med modermålsbaserad hälsokommunikation riktat mot målgruppen invånare med migrantbakgrund fortsätter som planerat. Under våren påbörjades en kartläggning om den modermålsbaserade hälsokommunikationen, hur arbetet är fördelat över länets kommuner och vilka hälsobehov som finns framåt i målgruppen i relation till de insatser som erbjuds och genomförs. Kartläggningen är nu klar och det är bekräftat att de nuvarande insatserna fortsatt är relevanta i målgruppen, men de behöver kompletteras med riktade och fördjupande kommunikationsinsatser inom olika hälsoområden. Ett utvecklingsarbete är påbörjat utifrån de hälsoutmaningar som är identifierade i målgruppen. Samverkan mellan Hälsokommunikatörer och Hälsoguider fortsätter.</p>
<p>För att förbättra barn och ungas hälsa prioriteras tre områden för ett fördjupat arbete i nära samverkan; fullföljda studier, psykisk hälsa och fysisk aktivitet.</p>	<p>Förbättringsarbetet <i>Bästa platsen att leva på! – barn och unga</i> fortsätter. Förbättringsarbeten som är genomförda är exempelvis utökande gemensamma hembesök som nu har spridning i länet, standardiserad föräldrautbildning till samtliga familjecentraler samt koncept för skolnärvaro inom en skola. Utifrån detta bedöms det nu behövas en översyn för att skapa långsiktig hållbarhet i angreppssättet och spridning.</p>
<p>Minst en familjecentral ska finnas i varje kommun.</p>	<p>Familjecentraler finns i alla kommuner. Familjecentralerna arbetar med uppsökande verksamhet och föräldaskapsstöd.</p>
<p>Samverkan ska ske med elevhälsan för att förbättra tillgängligheten och arbetet med förebyggande arbete</p>	<p>Kommunerna och elevhälsan får stöd i hälsofrämjande och förebyggande metoder. Inom området psykisk hälsa har föreläsningar/workshops samt en föreställning kring unga killars mående genomförts för elever, skolpersonal, idrottsledare under suicidpreventiva veckan. Dansa utan krav! fortsätter. I det normbreddande arbetet har mentorer i våldsprevention genomfört grundutbildning och gruppledarutbildning i Gislaved. Ett webbstöd för skolsköterskor vid hälsosamtal är framtaget.</p>
<p>Ungdomsmottagningen ska arbeta tillsammans med elevhälsan och elevhälsocentraler för att arbeta mer förebyggande.</p>	<p>Arbete pågår för en mer utåtriktad verksamhet. Där ungdomsmottagningarna har ett aktivt arbete för att nå fler ungdomar. Nya möjligheter har skapats på Höglandet för att öka tillgänglighet och bevara den nära ungdomsmottagningen. Digitala redskap används allt mer och kommer att fortsätta att utvecklas. Arbetet för en samverkan mellan ungdomsmottagningar och elevhälsocentral fortsätter enligt plan.</p>
<p>Arbeta riktat mot äldre för att identifiera och erbjuda behandling för att motverka psykisk</p>	<p>Hälsofrämjande arbete i socioekonomiskt utsatta områden pågår. Bra Liv Gislaved, Nässjö, Råslätt och Öxnehaga har ett</p>

Uppdrag	Analys
ohälsa, suicid, ofrivillig ensamhet samt främja äldres psykiska hälsa.	särskilt uppdrag i sina upptagningsområden för att främja jämlik hälsa. Vårdcentralerna arbetar i samverkan med andra aktörer i samhället för att sprida kunskap som leder till förbättrad hälsa. Olika stöd erbjuds beroende på befolkningens behov med fokus på fysisk, psykisk och social hälsa.
Fortsätta arbetet med Trygg och säker vård och omsorg.	Överenskommelse av arbetssätt för <i>Trygg hemma</i> finns och implementeringsarbete pågår. Arbetet innefattar att förstärka teamarbete och nära samverkan mellan kommunal hälso- och sjukvård och vårdcentral kring gemensamma patienter.
Fortsatt utveckling av läkarstöd till de särskilda boendena och den kommunala hemsjukvården.	Läkaruppdrag på särskilda boenden och i hemsjukvården förstärks genom samverkande team från Region Jönköpings län och kommuner med fokus på gemensam planering, fasta vårdkontakter, samordnade individuella planer (SIP) och proaktiva insatser. Uppföljning av indikatorer och checklista som finns i tecknat avtal.
Fortsatt utveckling av en jämlik geriatrisk vård i länet	Forum Geriatrikum genomförs varje månad med undantag för sommaren. Det är fortsatt uppskattat och bra närvaro av medarbetare som arbetar med äldre inom vård och omsorg. En nystart avseende forskningsaktiviteter planeras ske i december 2023, tillsammans med Futurum och institutet för gerontologi på Hälsohögskolan i Jönköping.
Testa arbetssättet med att införa geriatrisk vård i hemmet och utvärdera efter ett år.	Ett pilotprojekt är under planering. Studiebesök har genomförts i Malmö och på S:t Görans sjukhus i Stockholm. Ambitionen är att prova i liten skala under hösten 2023.
Riktade insatser genomförs inom områden där kariesförekomsten ökar i förskola, fritidshem och skola.	En översyn av det preventiva arbetet pågår inom folktandvården och en inventering har genomförts. Flera förslag har tagits fram och arbete nu pågår för att utvärdera och prioritera förslagen. En strategi ska tas fram under året för användning av appen "Rocka Munnen" i det preventiva arbetet med barn.

Process och produktion

Verksamhetsstatistik

Primärvård

Egenproducerad vård (inkl såld vård)	Utfall 2019-08	Utfall 2022-08	Utfall 2023-08	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Antal besök, läkare	530 866	285 994	272 986	-48,6 %	-4,5 %
Antal besök, annan personalkategori	493 838	384 879	408 701	-17,2 %	6,2 %
-varav distansbesök utomlänare	258 189	20 304	517	-99,8 %	-97,5 %
-varav distansbesök länsbor	8 134	19 030	16 647	104,7 %	-12,5 %
Andel distansbesök länsbor	26,0 %	5,9 %	2,5 %	-23,5 %	-3,3 %
Länets vårdkonsumtion					
Antal besök, läkare	301 877	281 132	295 153	-2,2 %	5,0 %
Antal besök, annan personalkategori	518 127	436 514	455 200	-12,1 %	4,3 %

Antalet besök till läkare av länets invånare ökar jämfört med 2022 men är inte tillbaka på 2019 års nivå. Besök till annan personalkategori ökar också jämfört med 2022 men är betydligt lägre än innan pandemin. Andelen och antal distansbesök minskar jämfört med 2022.

Länets invånare konsumerar cirka hälften (51,6%) av läkarbesöken i primärvården. Jämfört med 2019 är det en något lägre andel. När det gäller besök till annan personalkategori sker en större andel av länets invånares konsumtion i primärvården (61 %). Även här minskar andelen i primärvården jämfört med 2019 då andelen var 65 procent.

Specialiserad somatisk vård

Egenproducerad vård (inkl såld vård)	Utfall 2019-08	Utfall 2022-08	Utfall 2023-08	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Antal disponibla vårdplatser	559	531	542	-3,0 %	2,1 %
Vårdtid i dagar	113 876	113 079	110 741	-2,8 %	-2,1 %
Antal vårdtillfällen	31 718	29 945	30 776	-3,0 %	2,8 %
Medelvårdtid, dagar	3,6	3,8	3,6	0,3 %	-4,8 %
Antal läkarbesök	239 248	234 119	237 855	-0,6 %	1,6 %
Antal besök annan personalkategori	210 403	218 410	220 419	4,8 %	0,9 %
Varav distansbesök	166	4 724	4 392		-7,0 %
Andel distansbesök	0,0 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %	-0,1 %
Länets vårdkonsumtion					
Vårdtid i dagar	116 430	122 216	122 478	5,2 %	0,2 %
Antal vårdtillfällen	32 001	31 794	32 706	2,2 %	2,9 %
Antal läkarbesök	259 971	249 792	253 756	-2,4 %	1,6 %
Antal besök annan personalkategori	209 501	215 363	217 732	3,9 %	1,1 %

Inom den slutna vården är antalet disponibla vårdplatser fler jämfört med motsvarande period 2022 men färre än 2019. Antalet vård dagar minskar såväl jämfört med 2019 som 2022 däremot ökar antalet vårdtillfällen i förhållande till 2022.

Sett till länets invånares konsumtion av vård (dvs när vi justerar för köpt och såld vård till andra regioner) ses en ökning av såväl slutenvården som öppenvården. Konsumtionen är högre både jämfört med 2022 men även högre än 2019 med undantag av läkarbesök.

Andel distansbesök är fortsatt på en blygsam nivå och minskar jämfört för 2022.

Specialiserad psykiatrisk vård

Egenproducerad vård (inkl såld vård)	Utfall 2019-08	Utfall 2022-08	Utfall 2023-08	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Antal disponibla vårdplatser	119	105	97	-18,5 %	-7,6 %
Vårdtid i dagar	24 708	22 415	21 020	-14,9 %	-6,2 %
Antal vårdtillfällen	2 839	2 461	2 591	-8,7 %	5,3 %
Medelvårdtid, dagar	8,7	9,1	8,1	-6,8 %	-11,0 %
Antal läkarbesök	19 977	21 074	23 305	16,7 %	10,6 %

Antal besök annan personalkategori	72 278	69 436	73 627	1,9 %	6,0 %
Varav distansbesök	154	6 360	4 288		-32,6 %
Varav andel distansbesök	0,2 %	7,0 %	4,4 %	4,3 %	-2,6 %
Länets vårdkonsumtion					
Vårdtid i dagar	24 701	29 542	28 545	15,6 %	-3,4 %
Antal vårdtillfällen	1 916	2 614	2 663	39,0 %	1,9 %
Antal läkarbesök	18 342	20 401	22 740	24,0 %	11,5 %
Antal besök annan personalkategori	70 643	68 049	73 393	3,9 %	7,9 %

Inom den slutna vården minskar antalet disponibla vårdplatser och vård dagar. Antalet vårdtillfällen ökar dock jämfört med 2022 samtidigt som en minskning sker av medelvårdtiden. Inom öppenvård sker en relativt kraftig ökning av både läkarbesök och besök annan personalkategori. Invånarnas konsumtion av vårdtillfällen, vård dagar samt öppenvård ökar relativt mycket jämfört med 2019. Den relativt kraftiga ökningen (11,5%) av läkarbesök mellan 2022 och 2023 förklaras delvis av en bättre datafångst för köpt vård/rikssjukvård.

Andelen distansbesök är högst inom den psykiatriska vården men minskar förhållandevis mycket mellan 2022 och 2023.

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Fortsätta utökningen och användningen av digitala tjänster för vård, hälsa och prevention inklusive digitala besök	Samtliga verksamheter är engagerade och aktiva i att utveckla användningen av digitala tjänster. Flera har även ett pågående samarbete med <i>Enklare vardag för patienter och medarbetare</i> .
Förbättra tillgängligheten till 1177 på telefon och tillhandahålla rådgivning på andra språk	För att förbättra tillgängligheten under 2023 så har det regionala talsvaret ändrats och arbete med att försöka dirigera administrativa samtal till kontaktcenter genom knappval har genomförts. En översyn och utredning av styrning gällande inkommande samtal till 1177 på telefon har genomförts av Inera. Ett nytt samverkansavtal skall utformas så att man skall besvara färre antal samtal från andra regioner och fler från den egna regionen för att öka tillgängligheten. Optimering av bemanning pågår för att ha rätt antal resurser när samtalsinflödet är som störst. Införande av 1177 Direkt är påbörjad med förhoppningen att det på sikt ska avlasta 1177 på telefon. I avvaktan på Konkurrensverkets utlåtande i frågan om Region Jönköpings Läns köp av tolktjänster har denna aktivitet av ny upphandling pausats.
1177 direkt – symtombedömning, hänvisning och chatt införs på alla vårdcentraler i länet och som en del av 1177	Den nya tjänsten innebär att invånaren ges möjlighet att beskriva sina symtom digitalt för att sedan automatiskt bli lotsad vidare till rätt vårdnivå och rätt vårdkompetens. I första hand får patienten chatta med sjuksköterska eller annan vårdpersonal men det finns också möjlighet till videosamtal och röstsamtal. Ett basinförande på fyra vårdcentraler har under våren genomförts enligt plan. Breddinförande på samtliga vårdcentraler och 1177 på telefon kommer att ske under hösten.
Införa lösningar för egenmonitorering.	Efter avbruten upphandling pågår nu lokalt arbete med att ta

Uppdrag	Analys
	fram upphandlingsuppdrag för Region Jönköpings län. Upphandlingen planeras bli klar under hösten.
Underlätta användandet av och kunskap om digitala stöd och tjänster.	Programmet för <i>Enklare vardag för patienter och medarbetare</i> arbetar ständigt med att stödja verksamheter att använda digitala tjänster. Dialoger med varje verksamhetsområdes ledning har resulterat i tydligt prioriterade mål för varje verksamhetsområde. Digitaliseringsdagar planeras på varje sjukhus under hösten i syfte nå medarbetare och höja kunskap om de möjligheter som finns till förändrade arbetssätt med stöd av digitala system. Region Jönköpings län deltar också i en rad externa mässor runt om i länet riktade till invånare för att höja kunskap om 1177 hos invånare.
Fortsätta utvecklingen av vårdsystemet Cosmic och andra system som används i vården.	Arbetet med att vidareutveckla och förbättra vårdsystemet Cosmic pågår. Under 2023 genomförs bland annat; införande av ny funktion som skapar realtidsdata för verksamheterna, Cosmic Insight, uppmärksamhetssignal justeras enligt nya direktiv från Socialstyrelsen, rollbaserad behörighet fortsätter implementeras, breddinförande av funktionen taligenkänning och det mobila stödet Nova fortsätter. Nya informationsmängder ska in i Journalen via nätet och Nationell patientöversikt. Nya program har släppts från Designstudion till Stöd och behandlingsplattformen. I oktober går den nya tjänsten 1177 Direkt i breddinförande på samtliga vårdcentraler. Det finns också ett nyinrättat program där digitala kallelser ska erbjudas från samtliga system som hanterar kallelser till patient.
Förbättra konsultstödet från sjukhusens specialistvård till primärvården genom sömlösa övergångar	Stödet är helt implementerat med mycket gott resultat i feedback från såväl primärvården som den övriga specialiserade vården. Primärvårdsläkare kan snabbt få kontakt med en slutenvårdskollega för råd avseende handläggning av patient. Omvänt kan sjukhusläkare snabbt få tag i primärvårdskollega för råd avseende patients utredning och behandling i primärvården. Uppföljning sker kontinuerligt.
Utveckla akutflödet och förkorta vårdtiden på akutmottagningen speciellt för de äldre	Arbetet med akutprocessen har påbörjats. Ett viktigt fokus är att minska antalet besök samt korta vårdtiderna på akutmottagningarna för personer äldre än 80 år.
Tillse att det finns vårdplatser efter behov på de tre akutsjukhusen.	En utveckling av planeringsverktyget Astrada pågår för att Kapacitets- och produktionsstyrning (KPS) även kan införas för slutenvården.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande

Uppdrag	Analys
Hälsöfrämjande arbete i socioekonomiskt utsatta områden - utvärdera förstärkningsuppdrag i primärvården	En utvärdering av förstärkningsuppdrag i primärvården kring hälsofrämjande arbete i socioekonomiskt utsatta områden pågår. Utvärderingen kommer att vara klar för presentation under hösten. De deltagande vårdcentralerna presenterar sina arbeten på utvecklingskraft.

Uppdrag	Analys
Stödja implementering av det nya nationella vårdprogrammet vid ohälsosamma levnadsvanor - prevention och behandling.	Dialog förs och systematiskt stöd erbjuds till primärvård och specialistvård i arbetet med levnadsvanor. En pilot av läns gemensamt programområde (LPO) Levnadsvanor har startat som en del av utvecklingen av Nationellt system för kunskapsstöd. Inledningsvis har arbetet bland annat fokuserat på uppdragsbeskrivningen, kunskapsstöd och prioriterade insatsområden.
Fortsätta utveckla Hälsocenter tillsammans med länets kommuner	En fortsatt satsning sker på att etablera hälsocenter i merparten av länets kommuner. Nätverkande och fortbildning genomförs för hälsocoacher. Uppföljning sker via de årliga verksamhetsberättelserna.
Stödja kommunernas rehabiliteringspersonal med Region Jönköpings läns specialistkompetens och följa upp hela rehabiliteringsprocessen.	Utveckling av arbetssätten inom rehabiliteringsprocessen pågår, där jämlik rehabilitering utifrån patientens behov är målet. Forskningsstudie pågår och resultatet kommer att redovisas i september. En webbutbildning har utvecklats och är i det närmaste klar. En samordningsgrupp är tillsatt från olika enheter inom Region Jönköpings län, kommunerna samt patientrepresentant. Arbeta med kunskapsstöd på Folkhälsa och sjukvårdswebben pågår också.
Utökning av rehabiliteringsresurser i form av exempelvis fysioterapeuter, arbetsterapeuter, logoped, psykologer och dietister.	Åtgärder inom ett flertal områden pågår alternativt planeras. Exempel på utvecklingsområden är att öka kapaciteten för fler logopediska språkutredningar av barn. I samarbete med Kvinnokliniken erbjuda kvinnor med bäckenbottenrelaterade problem tillgång till multiprofessionellt team i samtliga länsdelar. Öka möjligheten för barn med neuropsykiatriska funktionsvariationer att få stöd och behandling efter genomgången utredning. Rehabresurser medverkar i implementeringen av det personcentrerade sammanhållna vårdförloppet för Stroke/TIA i samtliga länsdelar. Utmaningar finns kring målet att införa bemanning av rehabiliteringspersonal på helgerna i samtliga länsdelar, i synnerhet på de mindre sjukhusen som har en lägre bemanning.
Ett strukturerat arbetssätt inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen ska utvecklas och införas i primärvården inom Sydöstra sjukvårdsregionen.	Arbetssättet har redovisats nationellt och spridits i Region Jönköpings län på nätverksträffar för rehabkoordinatorer. Forskningsstudie pågår och resultatet beräknas kunna redovisas i september 2023.
En samverkansmodell ska vidareutvecklas inom området mellan primärvård och specialistvård.	Ett arbetssätt inom området smärta med eller utan psykisk ohälsa tas fram. Utifrån detta har en arbetsgrupp för digital smärtskolan bildats och fyra vårdcentraler testar smärtskolan nu under hösten. Acceptance and Commitment Therapy (ACT) är en form av beteendeterapi och Region Jönköpings län arbetar för att utbilda, sprida och bibehålla förhållningssättet. Även fördjupningsutbildningar professionsvis planeras till hösten.
Tillgodose att sjukskrivna personer med behov av koordineringsinsatser har tillgång till en rehabkoordinator oavsett vårdnivå.	Två rehabkoordinatorer har fått utökad tid för att säkra tillgången på rehabkoordinatorer.
Smittskydd, vårdhygien och strama - Utökning av sprututbytesprogrammet till Värnamo och Nässjö.	Lokaler för sprututbyte i Värnamo och Nässjö är nu identifierade och kommer iordningsställas för att passa verksamheten. Verksamheten planeras vara igång på båda orterna i september 2023.

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag	Analys
Genomföra en översyn om hur personalen utbildas, ges övning och förbereds på kris- och katastroflägen samt vid krig	Under perioden har en plan för PDV (pågående dödligt våld) i samverkan färdigställts och remiss är skickad till F-samverkans aktörer. I arbetet läggs en utbildning och övningsplan inom området. En plan för samverkan vid stora olyckor har också färdigställts.
Under planperioden anpassas Region Jönköpings läns patientsäkerhetsarbete till Socialstyrelsens nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet, Agera för säker vård.	Patientsäkerhetsronder är genomförda enligt plan. Arbetssättet med Patientsäkerhetsronder och Patientsäkerhetsronder i realtid (PiR) utvärderas i dialog med utvalda chefer med bred representation i syfte att stärka det proaktiva patientsäkerhetsarbetet. Patientsäkerhetsdialoger och uppföljning av patientsäkerhetsarbetet med fokus på riskhantering, genomförs i anslutning av höstens verksamhetsuppföljningar.
Inom primärvården är det viktigt att utveckla arbetet med patientsäkerhet i omställningen till mer nära vård	Arbetssätt som stöd för ökad patientsäkerhet till omställningsprocessen i övergången mellan sjukhus och primärvård pågår, ett exempel är att följa upp arbetet och effekter av multidisciplinära konferenser.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Vårdprevention	90 %	—	Enhetlig metod för datainsamling saknas, alternativ sätt att ta fram data kommer att prioriteras under hösten. Systematiska utbildningar för sjuksköterskor och undersköterskor genomförs enligt plan. Arbetet med vårdprevention och att patienter ska få åtgärder insatta pågår under tiden och analys av resultat görs på enhetsnivå. Det vårdpreventiva arbetet fortgår, omvårdnadsdialog ska genomföras under hösten på några kliniker med fokus trycksår.

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag	Analys
Fortsätta det påbörjade arbetet inom kunskapsstyrningen nationellt, regionalt och lokalt med ambitionen att vara ledande i implementeringen, i syfte att erbjuda jämlik vård.	Arbetet med införandet av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp (PSVF) pågår både inom de uppstartade Läns-gemensamma programområdena (LPO) som en integrerad del, och i verksamheter. Mätning och uppföljning av arbetet sker inom ramen för uppföljning av programområdenas arbete. En genomgång av gapanalyser visar att användning av dataunderlag och indikatorer kan stärkas i det fortsatta arbetet. Den nationella utvecklingen av Nationellt kliniskt kunskapsstöd följs och lokala anpassningar genomförs vid behov. En långsiktig plan för uppstart av samtliga läns-gemensamma programområden (LPO) har beslutats med successiva uppstarter fram till december 2024.
Prioritera och utveckla omhändertagandet av patienter med kroniska sjukdomar	Arbete för att underlätta för kroniskt sjuka pågår, till exempel i Faktagrupper, kunskapsstyrningen, i arbetet med säker in- och utsättning av läkemedel i samband med operationer, vid vårdens övergångar och i akutprocessen. Även utveckling av stödet för egenvård pågår genom exempelvis genom införande

Uppdrag	Analys
	av antibiotikabehandling i hemmet för enstaka patienter.
En ökning sker med en intensivvårdsplats på Ryhov samt personalförstärkning på Högländssjukhuset och Värnamo sjukhus genomförs under en treårsperiod.	Arbetet med att öppna en åttonde IVA-plats på Länsjukhuset Ryhov i Jönköping och stärka bemanningen på IVA på Högländssjukhuset i Eksjö respektive Värnamo sjukhus pågår.
Behovet av intermediärvårdplatser utreds under 2023.	Utredningen är ännu inte påbörjad.
Cancervård - Arbeta aktivt med att nå målen för standardiserade vårdförlopp.	På totalen nås inklusionsmålet för standardiserade vårdförlopp, SVF. Resultatet för andel patienter som startar behandling inom angiven SVF-tid är fortsatt lågt. Processledare finns för de allra flesta cancerprocesserna. Det finns två processledare som arbetar länsövergripande. Via Cancerrådet, LPO Cancersjukdomar, pågår arbete med att undersöka möjlighet till visualisering av processerna för att stärka samsyn och mäta ledtider i hela patientens vårdförlopp.
Cancervård - Öka deltagandet i screeningprogram och genomföra riktade insatser.	Kommunikationsinsatser för att öka deltagandet i screeningprogram pågår. Utskick om allmän provtagning för tidig upptäckt av cancer i tjock- och ändtarmen sänds vartannat år till ingående i målgruppen, invånare mellan 60 och 74 år. Kommunikationsinsatser görs om årlig lägesuppföljning internt och via medierna. Under första tertialet 2023 startade en pilot för organiserad prostatacancer testning, OPT. Kommunikationen riktas både till dem som erbjuds testning och till övriga invånare. Kommunikationsinsatserna handlar om brev och digitala meddelanden till målgruppen, patientinformation på 1177, inlägg i sociala medier och kommunikation via medierna.
Cancervård - Fortsätta det påbörjade arbetet med screening för tjock- och ändtarmscancer.	Provtagning för tidig upptäckt av tjock- och ändtarmscancer utökas med ytterligare fyra årskullar. Målgruppen utökas successivt från att initialt erbjudas länsinvånare i ålder 60 och 62 år till att fullt utbyggt ges till alla länsinvånare 60-74 år.
Cancervård - Fortsätta införandet av organiserad prostatacancer testning.	Ett pilottest för organiserad prostatacancer testning, OPT, pågår. Inledningsvis erbjuds män födda 1973 att testa sitt PSA-värde.
Cancervård - Erbjudna avancerad läkemedelsbehandling på våra tre akutsjukhus.	En utveckling av att erbjuda avancerade läkemedelsbehandlingar personcentrerat i hemmet eller på länets tre sjukhus pågår. Arbetet pågår med designen av att erbjuda avancerad läkemedelsbehandling personcentrerat i hemmet eller på länets tre sjukhus. Vissa patientgrupper som är bosatta i södra länsdelen får nu sin cancerbehandling på behandlingsenheten i Värnamo.
Cancervård - Stärka rehabiliteringskedjan efter cancersjukdom	Det pågår ett fortsatt arbete för att utveckla en trygg personcentrerad, behovsriktad och resurseffektiv rehabilitering av hög kvalitet. Till exempel för personer i behov av dyslexiutredningar och personer med vulvodysni. Bägge processerna har genomfört utvecklingsarbetet inom ramen för sydöstra sjukvårdsregionens utvecklingsprogram "Framtidens rehab är nära".
Palliativ vård - Utforma den palliativa vården så att alla länsinvånare har jämlik tillgång till palliativ vård dygnet runt	Specialiserad sjukvård i hemmet samverkar med länets kommuner och primärvård. Under året planeras att införa nytt personcentrerat vårdförlopp inom palliativ vård.

Uppdrag	Analys
Palliativ vård - Vårdplatser för specialiserad palliativ vård skapas på länets tre akutsjukhus.	På Höglandssjukhuset pågår förberedelser för att kunna öppna två palliativa åtgärdsplatser. I Värnamo och Jönköping finns palliativa åtgärdsplatser sedan 2022.
Palliativ vård - Verksamheten specialiserad sjukvård i hemmet (SSIH) fortsätter att utvecklas.	Specialiserad sjukvård i hemmet samverkar med länets kommuner och primärvård. Samverkan sker i den lokala arbetsgruppen i samverkan. Under året planeras att införa nytt personcentrerat vårdförlopp om palliativ vård.
Kvinnors hälsa och förlossning - Fortsätta utveckla en sammanhållen, jämlik och personcentrerad vårdkedja baserat på kvinnors olika behov från graviditet till förlossning och eftervård.	Uppföljning av medicinska resultat pågår nationellt, inom Sydöstra sjukvårdsregionen och inom MPG kvinnosjukvård.
Kvinnors hälsa och förlossning - Att personer som utsatts för sexuellt våld och könsstympning ska få tillgång till en god vård baserad på bästa möjliga kunskap	Ett forskningsprojekt "Samskapa omhändertagande vid sexuellt våld" pågår.
Psykisk hälsa - Utökning av peer support, person med egen erfarenhet	Under hösten 2022 och våren 2023 har ytterligare en utbildningsomgång för blivande peer supporters genomförts tillsammans med kommunal utveckling. Inom länets vuxenpsykiatriska verksamheter pågår rekrytering av ytterligare peer supporters inom heldygnsvård och/eller inom öppenvården.
Psykisk hälsa - Utveckla det individuella stödet för bättre somatisk hälsa hos personer med psykisk sjukdom	Fortsatt arbete pågår inom de vuxenpsykiatriska klinikerna via årliga hälsosamtal och uppföljning av somatisk hälsa och levnadsvanor. Ytterligare förbättringsinitiativ planeras t ex i samverkan med kommunerna. Vårdcentralerna Bra Liv stödjer människor i särskilt utsatta situationer som missbruk, hemlöshet, psykisk ohälsa och sjukdom genom bland annat ett samarbete med organisationen Hela människan i Jönköping.
Psykisk hälsa - Att utveckla stödet att möta och behandla personer med trauma som kan utveckla posttraumatiskt stressyndrom (PTSD).	Verksamheten har identifierat prioriterade aktiviteter för att utveckla omhändertagandet av personer med eller som kan utveckla PTSD. Utbildningar inom kartläggning och prioriterade insatser fortsätter. Även en ny modell för gruppterapi är framtagen inom de vuxenpsykiatriska verksamheterna. Patienter som kommer för smärtutredning till rehabiliteringsmedicinska kliniken screenas för PTSD. Psykolog finns tillgänglig både för patienter inom heldygns- och dagrehabilitering.
Psykisk hälsa - Säkra att patienter med psykiatrisk problematik i gränslandet mellan specialistvård och primärvård erbjuds god vård och behandling.	Fortsatt uppföljning och förbättring av rutiner för trygg och säker in- och utskrivning från sjukhuset. Samtliga kliniker inom specialistpsykiatri har goda rutiner för samverkan med kommun och andra vårdgivare. Kontinuerligt arbete med ständiga förbättringar i processen pågår.
Samordna arbetet kring suicidprevention i länet.	Arbetet med att ta fram en länsgemensam handlingsplan för suicidprevention har fortsatt och är nu färdigställd.
Våld i nära relationer - Arbete med att bemöta och omhänderta våldsutsatta personer fortsätter och utvecklas i länet.	Alternativ till våld (ATV) behandlar våldsutövare, våldsutsatta och barn från hela länet. En systematisk utvärdering av insatserna har påbörjats under året, och en kontinuerlig uppföljning sker för att säkerställa jämlika förutsättningar och behandling över länet. Våldsutövare och barn prioriteras. Verksamheten har startat gruppbehandlingar för vuxna våldsutsatta.

Uppdrag	Analys
Våld i nära relationer - Fortsätta det påbörjade arbetet med implementering av utbildningsprogram med inriktning på hedersrelaterat våld och förtryck.	Utbildningarna "Att ställa frågan om våld och hantera svaret" och "Rebecca" (utbildning om heder) har nu uppdaterats. Lansering med information om uppdatering kommer att ske i höst.
Våld i nära relationer - Strukturera arbetssätt för att identifiera och bemöta hedersrelaterad problematik kopplat till barn och unga.	Antalet barn och unga som remitteras till verksamheten med problematik kopplat till hedersrelaterat våld är i nuläget få. En utbildningsfilm har tagits fram som finns tillgänglig för alla medarbetare inom Region Jönköpings län.
Läkemedelsanvändning - Tillhandahålla en rationell och säker läkemedelsförsörjning	Brist- och restsituationer av läkemedel är ett ökande problem i Sverige och globalt. Arbetet med att bevaka kritiska bristsituationer lokalt pågår kontinuerligt. Vid behov söks generella licenser av receptläkemedel. Information om aktuella restnoteringar av läkemedel, framför allt receptläkemedel har börjat publiceras på Folkhälsa och sjukvårdswebben. Bevakning sker även i nationella forum kring kritiska bristsituationer av läkemedel.
Läkemedelsanvändning - Arbeta för en jämlik läkemedelsbehandling	Regelbundet genomföra läkemedelsdialoger samt arbeta med identifierade förbättringsområden.
Läkemedelsanvändning - Kostnadseffektiv läkemedelsanvändning utifrån nationella och regionala avtal och rekommendationer	En handlingsplan med delprojekt i samverkan inom sydöstra sjukvårdsområdet är framtagen där arbete pågår fortlöpande med benchmarkingmöten och läkemedelsdialoger. Sjukvårdsregionala riktlinjer för läkemedel publiceras på Folkhälsa och sjukvårdswebben.
Läkemedelsanvändning - Minska olämplig läkemedelsanvändning	Region Jönköpings län har en hög användning av opioider. Ett arbete har inletts avseende dialoger, med utgångspunkt från statistik, med vårdcentraler. Verksamheterna genomför också kontinuerliga uppföljningar av läkemedelsförskrivning och läkemedelsdialoger.
Läkemedelsanvändning - Minska miljöpåverkan från läkemedel med bibehållen patientnytta	Retrospektiva data gällande förskrivning av miljöbelastande läkemedel har tagits fram på klinik- respektive enhetsnivå från 2018 och framåt. Utvecklingen följs halvårsvis. Om försämring uppmärksammas sker fördjupad analys vars resultat kommer ligga till grund för vidare åtgärder.
Smittskydd, vårdhygien och strama - Arbeta med att minska antibiotikaförskrivning	En ny kommunikationsplan ska tas fram, det senaste är ett nyhetsbrev som kommer gå ut till slutenvården med exempelvis tips om Strama-appen. I övrigt fortgår arbetet med Antibiotikasmarta kliniker och vårdcentraler då det framför allt inom klinikerna måste läggas mer tyngd på antibiotikaförskrivningen inför 2024.
Smittskydd, vårdhygien och strama - Fortsatt bevakning av covid-19 och eventuellt behov av ny storskalig vaccination	Vaccinationsinsatsen med den så kallade vårdosen startade i mars och fortsatte sedan under april, men mattades sedan av under maj för att sedan vara mycket lågt under sommaren. Täckningsgraden för vårdosen blev på totalen 64 procent i åldersgruppen 80+ (att jmf med riket:56%) och för boende på SÄBO 86 procent (jmf med riket: 68%). En viss variation inom länets kommuner och även ganska stor variation mellan olika vårdcentraler.
Smittskydd, vårdhygien och strama - En informationskampanj ska genomföras kring de vaccinationer som erbjuds till äldre	Under sommaren påbörjades arbetet att planera för höstens vaccinationskampanj som kommer ske samordnat med influensavaccinationen. Ett nytt material och informationsbrev har tagits fram som ska skickas ut till alla 65+ med information om både pneumokockvaccin, covid- och influensavaccin. Även en lokal digital utbildning för sköterskor som ska vaccinera har tagits fram som ger underlag

Uppdrag	Analys
	för att verksamhetschef ska kunna ge dem ordinationsrätt för dessa vacciner.
Utreda förutsättningarna för att erbjuda barn avgiftsfri vaccinering mot fästingburen hjärninflammation (TBE).	Epidemiologiskt underlag för antal fall av TBE i länet, antal fall hos barn och geografisk spridning samt ett resonemang kring vaccinkostnaden och hälsoekonomiska analyser som utförts i andra regioner har sammanställts.
Vårdnära service - Arbetsuppgifter som idag till stor del sköts av sjukvårdsutbildad personal ska där det är möjligt, på ett kostnadseffektivt sätt, flyttas över till servicepersonal.	Arbete pågår för att se över möjligheter att anlita vårdnära service på vårdavdelningar för en resurseffektiv och patientsäker vård. Konceptet för vårdnära service testas på vissa enheter. En diskussion om breddinförande av vårdnära servicetjänster har startat.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Standardiserade vårdförlopp - andel inom max ledtid	80 %	34 % 	Andel behandlingsstartade inom angiven ledtid minskar något jämfört samma period föregående år. SVF akut leukemi, hjärntumör samt myeloprofilerad neoplasi är exempel på förlopp med bättre resultat. För SVF hjärntumör ses en förbättring med ca 25 procent jämfört samma period föregående år. Vid en nationell jämförelse ligger Region Jönköpings läns resultat under snittet för riket (40%)
 Standardiserade vårdförlopp - andel utredda patienter i SVF	70 %	94 % 	Region Jönköpings län uppnår vad som förväntas enligt det nationella beräkningsunderlaget för standardiserade vårdförlopp.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag	Analys
Fortsätta arbetet med rätt använd kompetens (RAK).	Arbete med kliniska farmaceuter på vårdenheter fortsätter. Farmaceuten prioriterar arbetsuppgifter som avlastar sjuksköterskorna, såsom översyn av läkemedelslistan/ utdelningsvyn, anskaffning/beställning av läkemedel som inte ingår i enhetens bassortiment samt vid behov iordningställande av läkemedel i dosett i samband med hemgång.
Fortsätta arbetet med kapacitet och produktionsstyrning (KPS).	Uppföljning och stöd till kliniker i utvecklingen av kapacitets- och produktionsstyrning pågår.

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag	Analys
Erbjuda kompetensutveckling för Region Jönköpings län och kommuner i samverkan, praktisk träning och teoretisk bas	I det övergripande arbetet med kompetensutveckling i samverkan med kommunerna pågår arbete med att integrera detta uppdrag med kunskapsstyrningen för en hållbar struktur. Ett nationellt kunskapsstöd för primärvårdens samverkande hälso- och sjukvård i hemmet har lanserats vilket blir ett stöd

Uppdrag	Analys
	vid de lokala mötesplatserna på ledningsnivå. Uppdraget <i>Förstärkt lokal samverkan</i> , som en del av gemensam plan för primär vård har fortsatt genom olika mötesplatser i samverkan mellan vårdcentraler och kommun.
Stödja starten av en ny tandläkarutbildning	En tredje ansökan om examensrätt till UKÄ diskuteras. Det finns en del outredda frågor kvar som framförallt berör Jönköpings University och Linköpings Universitet och som bromsar den fortsatta planeringen.
Rekrytera rätt akademisk kompetens till den planerade tandläkarutbildningen	Så länge oklarheter finns om ansökan om tandläkarutbildning görs inga aktiva rekryteringsinsatser.

Framgångsfaktorer: Forskning

Uppdrag	Analys
Identifiera, kartlägga, samordna och stödja strategiska forskningsområden och kunskapsunderlag i arbetet med nära vård.	Antalet forskningsprojekt och forskare inom nära vård ska öka. Det pågår en rad aktiviteter för att stärka forskning inom primärvård bland annat via universitetssjukvårdsenheten och de tre akademiska vårdcentralerna. Region Jönköpings län har också genom ett samarbete med Örebro, Dalarna, Region Östergötland/Linköpings Universitet och Jönköpings Universitet fått nationella medel för en forskningsskola för närvårdstämning.
Arbeta aktivt med kompetensutveckling, samt erbjuda utbildnings- och forskningsmöjligheter	Stöd till universitetssjukvårdsenheter (USV) /samverkansavtal för universitetssjukvård utreds. Utvärdering av USV-enheterna har genomförts 2022-2023. Utifrån dessa resultat försöker Region Jönköpings län stärka USV-enheterna. Fortfarande saknas ett samverkansavtal rörande universitetssjukvården mellan RÖ/LiU och RJL/RKL.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag	Analys
Följa omställningen och förstärkningen av den nära vården.	Som en del i utvecklingen av uppföljningsmodeller för den nära vården deltar Region Jönköpings län i ett SKR projekt (ramverk för uppföljning). Resultaten kommer att användas för att följa upp förstärkt lokal samverkan mellan vårdcentraler och kommun samt vara en del av uppföljning i REKO.
Se över att resurserna har en jämlik fördelning utifrån länsinvånarnas behov av vård.	Uppdraget är stort och intressant och planeras att starta under hösten 2023.
Under första kvartalet 2023 genomförs en fördjupad utvärdering av vårdval ögon avseende volym och ersättning.	Analys av volymer och ersättning i vårdval ögon är genomförd och rapporten klar. Utredningen är lämnad till uppdragsgivarna.
Handlingsplan för ekonomi i balans	I samband med delårsrapporterna har nämnden för folkhälsa och sjukvårdsverksamhetsområden uppdrag att lämna åtgärdsplaner för en ekonomi i balans.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	-227 759 tkr 	Nämnden för folkhälsa och sjukvård redovisar efter åtta månader ett underskott på närmare 228 miljoner kronor, det motsvarar en avvikelse på 3,1 procent i förhållande till budget för perioden. Avvikelsen mot budget fortsätter att öka och kostnadsnivån ligger cirka 30 miljoner kronor för högt varje månad.
 Prognos	0 tkr	-168 000 tkr 	Nämnden för folkhälsa och sjukvårds prognos för helår 2023 är ett minusresultat på 168 miljoner kronor. Det är en försämring jämfört med föregående år, då resultatet var i princip +/- 0. Alla verksamhetsområden prognosticerar underskott, men där folktandvårdens prognos ligger nära en ekonomi i balans.

Avvikelse mot budget i miljoner kronor

Verksamhetsområde	Utfall	Budget	Avvikelse
Privata vårdgivare	-51,5	-44,2	-7,3
Vårdcentralerna Bra Liv	-34,0	19,9	-53,9
Folktandvården	-173,1	-170,9	-2,2
Medicinsk vård	-2 056,4	-1 962,2	-94,2
Kirurgisk vård	-2 102,5	-2 024,8	-77,8
Psykiatri rehab o diagnostik	-941,8	-881,9	-59,9
Summa verksamhetsområde inkl privata	-5 359,4	-5 064,1	-295,2
Regionövergripande FS	-2 107,7	-2 175,2	67,5
Totalt	-7 467,1	-7 239,3	-227,8

Privata vårdgivare har ett negativt resultat, mestadels till följd av köpta neuropsykiatriska utredningar. Bra Liv har under en tid haft positivt resultat kopplat till relativt höga ersättningar för provtagning och vaccinering. Dessa intäkter är nu betydligt lägre och bidrar tillsammans med höga kostnader för bland annat bemanningsföretag till ett negativt resultat. Medicinsk vård och Kirurgisk vård har negativ avvikelse mot budget vilket var förväntat. De åtgärdsplaner som pågår för en ekonomi i balans har inte gett effekt ännu och underskotten fortsätter att öka. Även Psykiatri/rehab/diagnostik, som haft en ekonomi i balans tidigare, ses nu negativ avvikelse mot budget. Folktandvården har en mindre avvikelse mot budget.

Inom Regionövergripande FS är det en positiv budgetavvikelse på 68 miljoner kronor. Det beror på att det finns reserverade budgetmedel som inte har adresserats till slutanvändare ännu samt att delar (bonusdel mm) av statsbidrag för tillgänglighet och överbeläggning/utlokaliserade finns bokförda här. Kostnaderna för köpt vård är relativt höga och överstiger budget med drygt 45 miljoner till och med augusti och medför att det relativt stora överskottet begränsas.

Bokslut och prognos, budgetavvikelse i miljoner kronor.

Verksamhetsområde	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Prognos 2023 T2
Privata vårdgivare	-21,7	-14,2	-18,3
Vårdcentralerna Bra Liv	96,7	24,3	-50,0
Folktandvården	0,2	-3,8	-2,5

Medicinsk vård	-24,7	-61,4	-130,0
Kirurgisk vård	-106,9	-65,3	-85,0
Psykiatri rehab o diagnostik	-58,3	-26,8	-85,0
Summa verksamhetsområde inkl privata	-114,8	-147,2	-370,8
Regionövergripande FS	34	147,7	202,8
Totalt	-80,8	0,5	-168,0

För Privata vårdgivare förväntas ett underskott på 18,3 miljoner kronor för 2023. Orsaken är fortsatt köp av externa neuropsykiatriska utredningar, främst för barn men även för vuxna.

Bra Liv prognostiserar ett underskott på 50 miljoner kronor för helår 2023. Resultatet till och med augusti är på minus 54 miljoner kronor, så prognosen bygger på att kostnaderna kommer att minska sista tertialet; främst användning av timanställda som övertidsuttag, samt intäkter för vaccinerings till hösten. Engångskostnader för ny vårdcentral betalades i början av året, och där finns inte motsvarande kostnader till hösten.

Folktandvården prognosticerar ett underskott på 2,5 miljoner kronor för 2023. Trots att Folktandvården har lyckats öka antalet faktiska årsarbetare är bemanningsläget fortsatt inte tillfredställande inom allmäntandvården, medan specialisttandvården har bättre förutsättningar gällande bemanning generellt (variation mellan kliniker finns). Det negativa prognostiserade resultatet härleds främst till specialisttandvården där personalbrist inom intäktbringande verksamheter, samt en generell lägre andel klinisk tid, påverkar ekonomin påtagligt negativt. Även utebliven finansiering för ST-utbildning, samt kostnader för omstrukturering av ledningsstrukturen påverkar prognosen negativt. Allmäntandvården bedöms däremot fortsatt prestera väl och arbetar produktivt i sin helhet.

Medicinsk vård prognostiserar ett underskott på 130 miljoner kronor för helåret 2023. Prognosen utgår från att kostnaderna inte förväntas minska i någon större omfattning under hösten 2023. Kostnadsminskning kommer dock att synas avseende hyrbemanning. Verksamheterna kommer under hösten att avveckla hyrbemanningen för att i princip upphöra i början av 2024. Övriga aktiviteter som ingår i handlingsplanen är minskning av övertiden, minskning av antalet anställda samt minskning av kostnader avseende diagnostik. Handlingsplanen planeras få full effekt andra halvan 2024 och i slutet av 2024 förväntas verksamhetsområdets ekonomi vara i balans.

Kirurgisk vård prognostiserar ett underskott på 85 miljoner kronor för 2023. Till och med augusti har verksamhetsområdet en negativ budgetavvikelse på 78 miljoner kronor. I prognosen förväntas arbete med handlingsplaner för att sänka kostnader för bemanningsföretag, övertid och mertid samt generellt för personalkostnader leda till att kostnaderna minskar under hösten framför allt avseende bemanningsföretag.

Psykiatri, rehabilitering och diagnostik prognosticerar ett underskott mot budget på 85 miljoner kronor för helåret 2023. Den största budgetavvikelsen ses fortsatt inom röntgen och förklaras framförallt av höga kostnader för bemanningsföretag. Förutom ett ökat behov av hyrläkare finns nu också ett behov av inhyrda röntgensjuksköterskor. Kostnader för röntgenmaterial har ökat vilket bedöms bero på den höga inflationen. Åtgärder kommer att behöva vidtas för att nå ekonomi i balans samt en fortsatt dialog kring prissättning av röntgentjänster i budgetprocessen. Psykiatriska kliniken i Jönköping redovisar ett underskott mot budget som förklaras av kostnader för hyrläkare och bemanning för att klara den utökade rättspsykiatriska vården. Rekrytering av ST-läkare är god, men hyrläkare behövs ändå för bakjourkompetens, handledning av ST-läkare, samt utredning och behandling av neuropsykiatrisk funktionsvariation. Omfattningen av den neuropsykiatriska vården har ökat och är i volym större än vård för de med psykiatrisk sjukdom.

Årsprognosen för FS nämndens centrala delar är plus 203 miljoner kronor för 2023. Orsakerna är främst följande poster:

- Bonusdel för tillgänglighetsmedel, 60 miljoner kronor, bonusdel för överbeläggning och utlokaliserade 46 miljoner kronor
- Reserverade budgetmedel som ej disponerats ännu

- Vårdval primärvård beräknas ha ett överskott på 15 miljoner kronor
- Reserverade budgetmedel för läkemedel beräknas ge ett överskott på 35 miljoner kronor för helåret man kan komma att fördelas till verksamhetsområden innan årets slut
- Köpt vård prognostiseras ett underskott på 54 miljoner kronor, främst beroende på köpt psykiatri, men även att köpt somatisk rikssjukvård haft höga kostnader under sommaren

Bilagor

RESULTATRÄKNING FULLFOND (miljoner kronor)	Tertialutfall 2023T2	Prognosutfall 2023	Diff mot budget	Tertialutfall 2022T2	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	1 984,9	3 019,7		2 162,5	3 393,6
Verksamhetens kostnader	-10 737,4	-16 400,5		-9 940,1	-15 363,1
Avskrivningar	-337,4	-512,0		-330,9	-502,5
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-9 089,9	-13 892,8	-137,8	-8 108,5	-12 472,1
Skatteintäkter	7 082,3	10 623,4	147,4	6 747,2	10 149,9
Generella statsbidrag o utjämningsystem	2 333,9	3 501,0	146,0	2 240,5	3 355,2
VERKSAMHETENS RESULTAT	326,3	231,6	155,6	879,2	1 033,0
Finansnetto tillgångar	429,0	459,2	-19,8	-550,4	-582,9
Finansnetto skulder (värdesäkring pensioner)	-620,5	-930,8	-19,8	-163,3	-257,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	134,8	-240,0	116,0	165,5	193,2
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	134,8	-240,0	116,0	165,5	193,2
FINANSIELLA NYCKELTAL	Tertialutfall 2023T2	Prognosutfall 2023		Tertialutfall 2022T2	Utfall 2022
Likviditet	4,22			4,39	3,97
Soliditet fullfondering	27,1%	25,0%		28,3%	27,7%
Egenfinansieringsgrad investeringar (verksamhetens res)		116,4%			288,7%
Egenfinansieringsgrad investeringar (verksamhetens res) 2015-2023		135,9%			138,0%
Verksamhetens nettokostnad/skatt och generella statsbidrag	96,5%	98,4%		90,2%	92,4%
Verksamhetens nettokostnad/skatt och generella statsbidrag 2015-2023		95,1%			94,6%
Investeringar utöver avskrivningar/skatter och generella statsbidrag		0,9%			0,2%
Investeringar utöver avskrivningar/skatter och generella statsbidrag 2015-2023		2,6%			2,9%
Nettkostnadsökning mot föregående år	12,1%	11,4%		6,6%	3,6%
Skatte- och generella statsbidragsökning mot fgår	4,8%	4,6%		6,1%	5,6%
Rörelsekapital miljoner kronor	9 493			8 566	8 631
Rörelsekapital exkl pensionsplaceringar miljoner kronor	2 782			2 216	2 331

Definitioner:

Likviditet: Visar regionens betalningsförmåga på kort sikt. Omsättningstillgångar / Kortfristiga skulder

Soliditet: Visar regionens betalningsförmåga på lång sikt. Eget kapital / Totala tillgångar

Egenfinansieringsgrad investeringar: Verksamhetens resultat exkl avskrivningar / nettoinvestering

Rörelsekapital: Avspeglar regionens finansiella styrka. Omsättningstillgångar - Kortfristiga skulder

RESULTATRÄKNING BLANDMODELL (miljoner kronor)	Tertialutfall 2023T2	Prognosutfall 2023	Diff mot budget	Tertialutfall 2022T2	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	1 984,9	3 019,7		2 161,0	3 391,1
Verksamhetens kostnader	-10 940,4	-16 704,9		-10 124,1	-15 641,1
Avskrivningar	-337,4	-512,0		-330,9	-502,5
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-9 293,0	-14 197,3	-140,4	-8 294,0	-12 752,5
Skatteintäkter	7 082,3	10 623,4	147,4	6 747,2	10 149,9
Generella statsbidrag o utjämningsystem	2 333,9	3 501,0	146,0	2 240,5	3 355,2
VERKSAMHETENS RESULTAT	123,3	-72,9	153,0	693,7	752,6
Finansnetto tillgångar	429,0	459,1	-19,9	-553,2	-587,1
Finansnetto skulder (värdesäkring pensioner)	-365,1	-547,7	15,5	-88,0	-131,9
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	187,2	-161,4	148,6	52,6	33,6
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	187,2	-161,4	148,6	52,6	33,6
FINANSIELLA NYCKELTAL	Tertialutfall 2023T2	Prognosutfall 2023		Tertialutfall 2022T2	Utfall 2022
Likviditet	4,22			4,39	3,97
Soliditet blandmodell	50,4%	47,5%		53,3%	51,8%
Verksamhetens nettokostnad/skatt och generella statsbidrag	98,7%	100,5%		92,3%	94,4%
Investeringar utöver avskrivningar/skatter och generella statsbidrag		0,9%			0,2%
Investeringar utöver avskrivningar/skatter och generella statsbidrag 2015-2023		2,6%			2,9%
Nettkostnadsökning mot föregående år	12,0%	11,3%		1,5%	3,6%
Skatte- och generella statsbidragsökning mot fgår	4,8%	4,6%		6,1%	5,6%
Rörelsekapital miljoner kronor	9 493			8 566	8 631
Rörelsekapital exkl pensionsplaceringar miljoner kronor	2 782			2 216	2 331

Definitioner:

Likviditet: Visar regionens betalningsförmåga på kort sikt. Omsättningstillgångar / Kortfristiga skulder

Soliditet: Visar regionens betalningsförmåga på lång sikt. Eget kapital / Totala tillgångar

Egenfinansieringsgrad investeringar: Verksamhetens resultat exkl avskrivningar / nettoinvestering

Rörelsekapital: Avspeglar regionens finansiella styrka. Omsättningstillgångar - Kortfristiga skulder

BALANSRÄKNING FULLFOND (miljoner kronor)	Tertialbokslut 2023-08-31	Bokslut 2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	28,0	32,5
Materiella anläggningstillgångar		
1. Mark och byggnader	4 669,6	4 648,8
2. Maskiner och inventarier	1 067,3	1 121,4
Finansiella anläggningstillgångar	406,1	385,9
Summa Anläggningstillgångar	6 171,0	6 188,6
Omsättningstillgångar		
Förråd	122,9	123,3
Fordringar	1 747,5	1 573,3
Kortfristiga placeringar	10 158,5	9 049,0
Kassa och bank	412,3	792,5
Summa Omsättningstillgångar	12 441,1	11 538,0
Summa Tillgångar	18 612,1	17 726,6
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital		
Regionkapital	4 904,6	4 711,4
Årets resultat	134,8	193,2
Summa Eget kapital	5 039,4	4 904,6
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner	10 578,2	9 866,5
Övriga avsättningar	0,0	0,0
Summa Avsättningar	10 578,2	9 866,5
Skulder		
Långfristiga skulder	46,0	48,1
Kortfristiga skulder	2 948,6	2 907,4
Summa Skulder	2 994,5	2 955,6
Summa Eget kapital, avsättningar och skulder	18 612,1	17 726,6

Panter och Ansvarsförbindelser		
Panter och därmed jämförliga säkerheter	921,5	921,5
Pensionsförpliktelse som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	22,4	22,4
Övriga ansvarsförbindelser	100,0	100,0

BALANSRÄKNING BLANDMODELL (miljoner kronor)	Tertialbokslut 2023-08-31	Bokslut 2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	28,0	32,5
Materiella anläggningstillgångar		
1. Mark och byggnader	4 669,6	4 648,8
2. Maskiner och inventarier	1 067,3	1 121,4
Finansiella anläggningstillgångar	406,1	385,9
Summa Anläggningstillgångar	6 171,0	6 188,6
Omsättningstillgångar		
Förråd	122,9	123,3
Fordringar	1 747,5	1 573,3
Kortfristiga placeringar	10 158,5	9 049,0
Kassa och bank	412,3	792,5
Summa Omsättningstillgångar	12 441,1	11 538,0
Summa Tillgångar	18 612,1	17 726,6
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital		
Regionkapital	9 187,2	9 153,5
Årets resultat	187,2	33,6
Summa Eget kapital	9 374,4	9 187,2
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner	6 243,2	5 583,9
Övriga avsättningar	0,0	0,0
Summa Avsättningar	6 243,2	5 583,9
Skulder		
Långfristiga skulder	46,0	48,1
Kortfristiga skulder	2 948,6	2 907,4
Summa Skulder	2 994,5	2 955,6
Summa Eget kapital, avsättningar och skulder	18 612,1	17 726,6

Panter och Ansvarsförbindelser		
Panter och därmed jämförliga säkerheter	921,5	921,5
Pensionsansvarsförbindelse (förmåner intjänade före 1998)	4 335,0	4 282,6
Pensionsförpliktelse som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	22,4	22,4
Övriga ansvarsförbindelser	100,0	100,0